

Grafiikkamoottorin ohjelmointi – TTV14SP

Janne Koponen

22. syyskuuta 2015

Kurssin sisältö

- 1 Grafiikkamoottori
- 2 Grafiikkarajapinnat
- 3 Matriisilaskentaa $\mathbb{R}^n$:ssa
- 4 C++ - menetelmiä
- 5 OpenGL-perusteet
- 6 Törmäysten havaitseminen
- 7 Tiedostojen käsittely

Aikataulu

- vko 36 Grafiikkarajapinnat: OpenGL, DirectX, OpenGL ES, OpenGL-ikkunan luominen (GLUT, Windows, SDL)
- vko 36 C++ menetelmiä: Nimiavaruudet, dynaaminen muistinhallinta (erityisesti smart-pointer, singleton, assert ja virheiden käsittely, poikkeukset) ja matriisilaskennan kertaus
- vko 37 OpenGL 2D:n perusteet, Grafiikkaprimitiivien piirto (verteksit, indeksit yms)
- vko 38 Tekstuurit, tiedostojen käsittely (objektien lataus ja tallettaminen)
- vko 39 Sprite-grafiikkaa, törmäykset

Aikataulu

vko 36

1 - 4	ke	2.9.	8:30 - 12:00
5 - 8	to	3.9.	13:15 - 16:30
9 - 12	pe	4.9.	8:30 - 12:00

---

vko 37

13 - 16	ke	9.9.	8:30 - 12:00
17 - 20	to	10.9.	13:15 - 16:30
21 - 24	pe	11.9.	8:30 - 12:00

---

vko 38

25 - 28	ke	16.9.	8:30 - 12:00
29 - 32	to	17.9.	13:15 - 16:30

---

vko 39

33 - 36	ke	23.9.	8:30 - 12:00
37 - 40	to	24.9.	13:15 - 16:30

Kurssin suorittaminen

- Harjoitustyö – 2D-pelimoottori yhdessä projektiopintojen kanssa.

Arviointi

- Kiitettävä (5): Opiskelija osaa määritellä, suunnitella, toteuttaa ja testata itsenäisesti kompleksisen 2D-grafiikkamoottorin käyttäen OpenGL-grafiikkarajapintaa. Opiskelija osoittaa hyvää ongelmanratkaisukykyä ja osaa itsenäisesti soveltaa taitojaan.
- Hyvä (3-4): Opiskelija osaa määritellä, suunnitella, toteuttaa ja testata itsenäisesti yksinkertaisen 2D-grafiikkamoottorin käyttäen OpenGL-grafiikkarajapintaa. Opiskelija osaa toimia aloitteellisesti ja vastuullisesti annetuissa tehtävissä.
- Tyydyttävä (1-2): Opiskelija osaa määritellä, suunnitella, toteuttaa ja testata ohjatusti yksinkertaisen 2D-grafiikkamoottorin käyttäen OpenGL-grafiikkarajapintaa.

Lähteitä

- Gregory: Game Engine architecture
- Sheiner et al.: OpenGL Programming guide
- <https://open.gl>, <http://www.opengl-tutorial.org/> jne.

Mikä se on?

- Grafiikan käsittelyyn erikoistunut osa pelimoottoria, ei välttämättä tarkkaan määritelty kokonaisuus.
- Objektien piirto näytölle (*rendering*)
- Animointi
- Efektien luonti (sumu, kameraefektit jne.)
- Taustan piirto
- HUD:n piirto
- Tekstien piirto näytölle
- Grafiikkaobjektien lataaminen
- Objektien ajonaikainen muokkaaminen (venytys, peilaus, kierto, luodinreijät jne.)
- Koordinaatistojen hallinta
- Tuki debug-objektien piirtoon (apuviivat yms.)
- Törmäysten havaitseminen
- jne.

3D-grafiikka

Lisäksi 3D-grafiikkamoottorissa yleensä myös:

- Valaistus
- Materiaalien hallinta
- Kameran hallinta
- jne.

Renderöinti on monissa 3D-moottoreissa huomattavasti monimutkaisempi kuin 2D-moottoreissa.

Fysiikkamoottori

- Fysiikkamoottori on pelimoottorin osa, joka huolehtii pelin fysiikkamallinnuksesta.
- Usein raja fysiikka- ja grafiikkamoottorin välillä on häilyvä.
  - Fysiikkaperustaisesti muuttuvat objektit:
  - Vaatteet
  - Hiukset ja muu karvoitus
  - Materiaalien joustaminen (esim. antenni)
  - Nesteet

Tärkeimmät rajapinnat

- OpenGL
  - Silicon Graphics julkaisi 1992
  - Nykyään kehitystä koordinoi Khronos Group
  - Useita alustoja: Windows, Linux, Mac OS X.
  - Suunniteltu yleiskäyttöiseksi 3d-rajapinnaksi.
  - Paljon turhia ominaisuuksia peliohjelmointiin.
  - Mobiiliversio: OpenGL ES
- DirectX – Direct3D (ja Direct2D)
  - Microsoft 1994
  - Suunniteltu pelikäyttöön.
  - Windows 95 SP2 ja uudemmat & XBox
  - Mobiilikäyttöön Direct3D mobile.
- Molemmat ominaisuuksiltaan hyvin samankaltaisia.

Kolmio DirectX:llä 1/11

```
1 #include <windows.h>
2 #include <windowsx.h>
3 #include <d3d9.h>
4
5 // define the screen resolution
6 #define SCREEN_WIDTH 800
7 #define SCREEN_HEIGHT 600
8
9 // include the Direct3D Library file
10 #pragma comment (lib , "d3d9.lib")
11
12 // global declarations
13 LPDIRECT3D9 d3d; // ptr to Direct3D interface
14 LPDIRECT3DDEVICE9 d3ddev; // ptr to the device class
15 LPDIRECT3DVERTEXBUFFER9 v_buffer=NULL;
16 //^ptr to the vertex buff
```


Kolmio DirectX:llä 3/11

```
1  int WINAPI WinMain(HINSTANCE hInstance,
2                      HINSTANCE hPrevInstance,
3                      LPSTR lpCmdLine,
4                      int nCmdShow)
5  {
6      HWND hWnd;
7      WNDCLASSEX wc;
8
9      ZeroMemory(&wc, sizeof(WNDCLASSEX));
10
11     wc.cbSize = sizeof(WNDCLASSEX);
12     wc.style = CS_HREDRAW | CS_VREDRAW;
13     wc.lpfnWndProc = WindowProc;
14     wc.hInstance = hInstance;
15     wc.hCursor = LoadCursor(NULL, IDC_ARROW);
16     wc.lpszClassName = (LPSTR)L"WindowClass";
17
18     RegisterClassEx(&wc);
```

Kolmio DirectX:llä 4/11

```
1      hWnd = CreateWindowEx(NULL,  
2                          (LPSTR)L"WindowClass",  
3                          (LPSTR)L"Our Direct3D Program",  
4                          WS_OVERLAPPEDWINDOW,  
5                          0, 0,  
6                          SCREEN_WIDTH, SCREEN_HEIGHT,  
7                          NULL,  
8                          NULL,  
9                          hInstance,  
10                         NULL);  
11  
12      ShowWindow(hWnd, nCmdShow);  
13  
14      // set up and initialize Direct3D  
15      initD3D(hWnd);  
16  
17      // enter the main loop:  
18      MSG msg;
```

Kolmio DirectX:llä 5/11

```
1  while(TRUE)
2  {
3      while(PeekMessage(&msg, NULL, 0, 0, PM_REMOVE))
4      {
5          TranslateMessage(&msg);
6          DispatchMessage(&msg);
7      }
8
9      if(msg.message == WM_QUIT)
10         break;
11
12     render_frame();
13 }
14
15 // clean up DirectX and COM
16 cleanD3D();
17
18 return msg.wParam;
19 }
```


Kolmio DirectX:llä 6/11

```
1  // this is the main message handler for the program
2  LRESULT CALLBACK WindowProc(HWND hWnd, UINT message, ↵
    WPARAM wParam, LPARAM lParam)
3  {
4      switch(message)
5      {
6          case WM_DESTROY:
7              {
8                  PostQuitMessage(0);
9                  return 0;
10             } break;
11     }
12
13     return DefWindowProc (hWnd, message, wParam, lParam);
14 }
```

Kolmio DirectX:llä 7/11

```
1 void initD3D(HWND hWnd) {
2     d3d = Direct3DCreate9(D3D_SDK_VERSION);
3
4     D3DPRESENT_PARAMETERS d3dpp;
5
6     ZeroMemory(&d3dpp, sizeof(d3dpp));
7     d3dpp.Windowed = TRUE;
8     d3dpp.SwapEffect = D3DSWAPEFFECT_DISCARD;
9     d3dpp.hDeviceWindow = hWnd;
10    d3dpp.BackBufferFormat = D3DFMT_X8R8G8B8;
11    d3dpp.BackBufferWidth = SCREEN_WIDTH;
12    d3dpp.BackBufferHeight = SCREEN_HEIGHT;
13
14    // create a device class
15    d3d->CreateDevice(D3DADAPTER_DEFAULT, D3DDEVTYPE_HAL,
16    hWnd, D3DCREATE_SOFTWARE_VERTEXPROCESSING,
17    &d3dpp, &d3ddev);
18
19    init_graphics();// initialize the triangle
20 }
```

Kolmio DirectX:llä 8/11

```
1 void render_frame(void)
2 {
3     d3ddev->Clear(0, NULL, D3DCLEAR_TARGET,
4         D3DCOLOR_XRGB(0, 0, 0), 1.0f, 0);
5
6     d3ddev->BeginScene();
7
8     // select which vertex format we are using
9     d3ddev->SetFVF(CUSTOMFVF);
10
11    // select the vertex buffer to display
12    d3ddev->SetStreamSource(0, v_buffer, 0, sizeof(↵
        CUSTOMVERTEX));
13
14    // copy the vertex buffer to the back buffer
15    d3ddev->DrawPrimitive(D3DPT_TRIANGLELIST, 0, 1);
16
17    d3ddev->EndScene();
18
19    d3ddev->Present(NULL, NULL, NULL, NULL);
20 }
```

Kolmio DirectX:llä 9/11

```
1 // this is the function that cleans up Direct3D and COM
2 void cleanD3D(void)
3 {
4     v_buffer->Release(); // close and release the vertex ↵
5     buffer
6     d3ddev->Release(); // close and release the 3D device
7     d3d->Release(); // close and release Direct3D
8 }
```

Kolmio DirectX:llä 10/11

```
1 // this function puts the 3D models into video RAM
2 void init_graphics(void)
3 {
4     // create the vertices using the CUSTOMVERTEX struct
5     CUSTOMVERTEX vertices[] =
6     {{400.0f, 62.5f, 0.5f, 1.0f, D3DCOLOR_XRGB(0, 0, 255)}, },
7     {{650.0f, 500.0f, 0.5f, 1.0f, D3DCOLOR_XRGB(0, 255, 0)}, },
8     {{150.0f, 500.0f, 0.5f, 1.0f, D3DCOLOR_XRGB(255, 0, 0)}, },
9     };
10
11 // create a vertex buffer interface called v_buffer
12 d3ddev->CreateVertexBuffer(3*sizeof(CUSTOMVERTEX),
13     0, CUSTOMFVF, D3DPOOL_MANAGED,
14     &v_buffer, NULL);
```

Kolmio DirectX:llä 11/11

```
1  VOID* pVoid;  
2  
3  // lock v_buffer and load the vertices into it  
4  v_buffer->Lock(0, 0, (void*)&pVoid, 0);  
5  memcpy(pVoid, vertices, sizeof(vertices));  
6  v_buffer->Unlock();  
7  }
```

Tulos

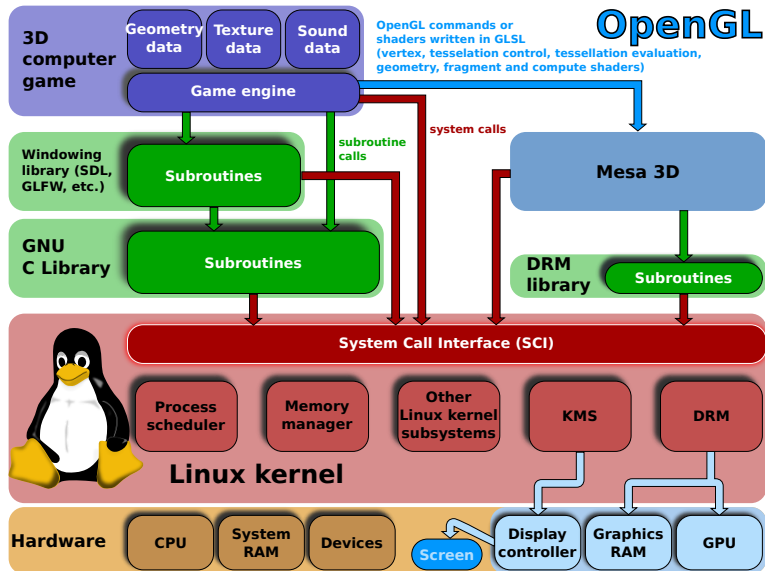

Yleistä

- Erittäin laajalti käytössä
- Crossplatform
- Grafiikkakutsut ovat yhteensopivia eri järjestelmien kesken mutta muu osa koodista ei välttämättä.
- OpenGL ei tarjoa suoraa tukea ikkunoinnille.
  - Esimerkiksi glut ja GLFW kirjastot on suunniteltu tähän tarkoitukseen. Ne eivät kuitenkaan tarjoa kovin kattavasti muita tarpeellisia ominaisuuksia.
  - Yleensä kannattaa käyttää käyttöjärjestelmän tai jonkin crossplatform-kirjaston ikkunointia kuten esimerkiksi SDL, Qt, FLTK jne.
- Mahdollisuus valmistajakohtaisiin laajennuksiin.

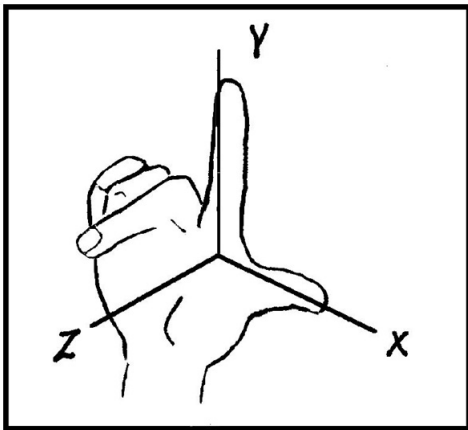

OpenGL pelikäytössä

Oikeakätinen koordinaatisto

- 2D-grafiikassa käytämme oikeakätistä koordinaatistoa.

(Ex 1) Miksi määrittelimme z-akselin 2d-koordinaatistoon?

Kolmio OpenGL:llä 1/2

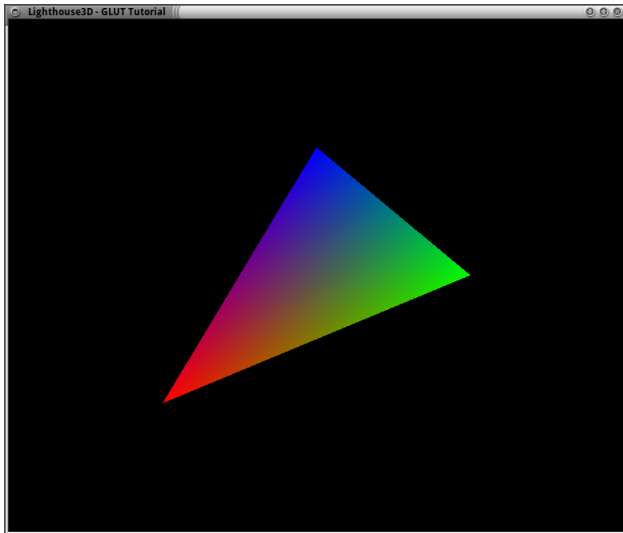
```
1 #include <GL/glut.h>
2
3 void renderScene(void) {
4     glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
5
6     glBegin(GL_TRIANGLES);
7     glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
8     glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0);
9     glColor3f(0.0, 1.0, 0.0);
10    glVertex3f(0.5, 0.0, 0.0);
11    glColor3f(0.0, 0.0, 1.0);
12    glVertex3f(0.0, 0.5, 0.0);
13    glEnd();
14
15    glutSwapBuffers();
16 }
```

Huom: Tämä tapa on tehoton. Oikeasti verteksit kannattaa tallettaa listaan kuten aikaisemmassa Direct3D-esimerkissä.

Kolmio OpenGL:llä 2/2

```
1 int main(int argc, char **argv) {  
2  
3     // init GLUT and create Window  
4     glutInit(&argc, argv);  
5     glutInitDisplayMode(GLUT_DEPTH | GLUT_DOUBLE | GLUT_RGBA);  
6     glutInitWindowPosition(100,100);  
7     glutInitWindowSize(320,320);  
8     glutCreateWindow("Lighthouse3D – GLUT Tutorial");  
9  
10    // register callbacks  
11    glutDisplayFunc(renderScene);  
12  
13    // enter GLUT event processing cycle  
14    glutMainLoop();  
15  
16    return 1;  
17 }
```

Tulos

Taustaa

- OpenGL Utility Toolkit
- glut on kirjasto, jonka avulla OpenGL-ohjelmiin saadaan helposti tuki ikkunoinnille.
- glutMainLoop ei palauta kontrollia muulle ohjelmalle.
  - Eri toteutuksissa erilaisia tapoja kiertää tämä rajoitus.
  - Epäyhteensopivia toteutuksia
- Lähinnä opetus- ja testitarkoituksiin.
  - Erittäin helppokäyttöinen näissä tarkoituksissa.
  - Windows-ympäristössä glut ei ole oletusarvoisesti asennettuna!
  - Dokumentaatio
<http://freeglut.sourceforge.net/docs/api.php> tai
<https://www.opengl.org/resources/libraries/glut/spec3/node1.html>

Harjoitus

- (Ex 2) Asenna FreeGLUT koneellesi sivulta <http://www.transmissionzero.co.uk/software/freeglut-devel/> löytyvän paketin avulla. Muista hakea MSVC-paketti!
- (Ex 3) Käännä ja aja aikaisempi OpenGL-esimerkki.

glut-ohjelman prototyyppi

```
1  #include <GL/glut.h>
2
3  int main(int argc, char **argv) {
4      glutInit(&argc, argv);
5      glutInitDisplayMode(nayttomoodi);
6      glutInitWindowPosition(xPos, yPos);
7      glutInitWindowSize(width, height);
8      glutCreateWindow(windowTitle);
9
10     // Callback-funktioiden rekisterointi
11     // Ainakin tama on syyta olla...
12     glutDisplayFunc(renderCallback);
13
14     glutMainLoop();
15
16     return 1;
17 }
```


Callback-funktiot

- glut kutsuu glutMainLoop-funktiosta rekisteröityjä callback-funktioita. Muuta kontrollia ohjelman toimintaan ei ole (paitsi laajennusten kautta).
- Tärkeimmät callback-funktioiden rekisteröintifunktiot:
  - `void glutDisplayFunc(void (*func)(void));`
  - `void glutReshapeFunc(void (*func)(int width, int height));`
  - `void glutKeyboardFunc(void (*func)(unsigned char key, int x, int y));` – HUOM: x ja y käyttävät eri koordinaatistoa kuin piirto
  - `void glutMouseFunc(void (*func)(int button, int state, int x, int y));`
  - `void glutIdleFunc(void (*func)(void));`
  - `void glutTimerFunc(unsigned int msecs, void (*func)(int value), value);`

Callback-funktioiden käyttö 1/3

```
1 #include <GL/glut.h>
2 GLfloat angle=0.0;
3 GLfloat speed=5.0;
4 static int window;
5
6 void renderScene(void) {
7     glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
8
9     glLoadIdentity();
10    glRotatef(angle, 0, 0, 1);
11
12    glBegin(GL_TRIANGLES);
13    glColor3f(1.0, 0.0, 0.0); glVertex3f(-0.5,-0.5,0.0);
14    glColor3f(0.0, 1.0, 0.0); glVertex3f(0.5,0.0,0.0);
15    glColor3f(0.0, 0.0, 1.0); glVertex3f(0.0,0.5,0.0);
16    glEnd();
17
18    glutSwapBuffers();
19 }
```

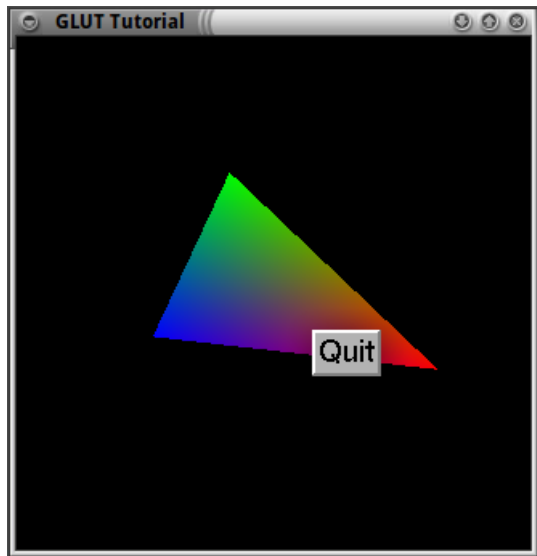
Callback-funktioiden käyttö 2/3

```
1 void timerCallback(int) {
2     angle+=speed;
3     glutTimerFunc(50, timerCallback, 0);
4     renderScene();
5 }
6
7 void kbCallback(unsigned char key, int, int) {
8     speed=-speed;
9 }
10
11 void menuCallback(int entry) {
12     if(entry==1) {
13         glutDestroyWindow(window);
14         exit(0);
15     }
16 }
```

Callback-funktioiden käyttö 3/3

```
1 int main(int argc, char **argv) {
2     glutInit(&argc, argv);
3     glutInitDisplayMode(GLUT_DEPTH | GLUT_DOUBLE | GLUT_RGBA);
4     glutInitWindowPosition(100,100);
5     glutInitWindowSize(320,320);
6     window=glutCreateWindow("GLUT Tutorial");
7
8     glutDisplayFunc(renderScene);
9     glutTimerFunc(50, timerCallback, 0);
10    glutKeyboardFunc(kbCallback);
11
12    glutCreateMenu(menuCallback);
13    glutAddMenuEntry("Quit", 1);
14    glutAttachMenu(GLUT_LEFT_BUTTON);
15
16    glutMainLoop();
17 }
```

Ajoesimerkki

Harjoituksia

- (Ex 4) Tee ohjelma joka piirtää näytölle täytetyn n -kulmion, $n \in [3; 8]$. Käyttäjä valitsee valikosta (tulee esiin oikealla napilla) n :n arvon, alkutilanteessa $n = 3$. Alla malli nelikulmion piirrosta:

```
1  glBegin(GL_TRIANGLES);
2  glColor3f(0.5, 0.5, 0.5);
3  glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0); glVertex3f(-0.5, 0.5, 0.0);
4  glVertex3f( 0.0, 0.0, 0.0);
5  glVertex3f(-0.5, 0.5, 0.0); glVertex3f( 0.5, 0.5, 0.0);
6  glVertex3f( 0.0, 0.0, 0.0);
7  glVertex3f( 0.5, 0.5, 0.0); glVertex3f( 0.5, -0.5, 0.0);
8  glVertex3f( 0.0, 0.0, 0.0);
9  glVertex3f( 0.5, -0.5, 0.0); glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0);
10 glVertex3f( 0.0, 0.0, 0.0);
11 glEnd();
```

- (Ex 5) Lisää edelliseen ohjelmaan ominaisuus joka vaihtaa n -kulmion väriä satunnaisesti 2 sekunnin välein.
- (Ex 6) Tee pohja glut-projektille.

Yleistä

- Windows API:lla ei voi suoraan luoda yhdellä komennolla OpenGL-ikkunaa kuten glut:lla.
- Yksinkertaiset ohjelmat voivat sisältää huomattavasti enemmän koodia kuin glut:lla työskennellessä.
- Vastaavasti koko Windows API:n tarjoama joustavuus on käytössä myös OpenGL-ohjelmissa.
  - Glut-ohjelmien rajoittuneisuus johtuu glut:n arkkitehtuurista.
  - Ei ole mitään syytä miksi OpenGL-ohjelmien tulisi olla ominaisuuksiltaan rajoittuneempia kuin muiden ohjelmien.
- Myös MFC:llä on mahdollista tehdä OpenGL-ohjelmistoja. Katso esimerkiksi <https://msdn.microsoft.com/en-us/library/7zx6z2e4%28v=vs.90%29.aspx>.

Kolmio Windowsilla 1/17

```
1 #include <windows.h>
2 #include <GL/gl.h>
3
4 const char *className = "OpenGL";
5 const char *windowName = "OpenGL Triangle";
6 int winX = 0, winY = 0;
7 int winWidth = 400, winHeight = 400;
8 HDC hDC; //Device context
9 HGLRC hGLRC; //Rendering context
10 HPALETTE hPalette;
11
12 void init(void) {
13     glClearColor( 0, 0, 0, 0 );
14
15     glViewport( 0, 0, winWidth, winHeight );
16
17     glMatrixMode( GL_PROJECTION );
18     glLoadIdentity( );
19 }
```


Kolmio Windowsilla 2/17

```
1 void redraw(void) {
2     glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
3
4     glBegin(GL_TRIANGLES);
5     glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
6     glVertex3f(-0.5, -0.5, 0.0);
7     glColor3f(0.0, 1.0, 0.0);
8     glVertex3f(0.5, 0.0, 0.0);
9     glColor3f(0.0, 0.0, 1.0);
10    glVertex3f(0.0, 0.5, 0.0);
11    glEnd();
12
13    SwapBuffers(hdc);
14 }
15
16 void resize(void) {
17     glViewport(0, 0, winWidth, winHeight);
18 }
```

Kolmio Windowsilla 3/17

```
1 void setupPixelFormat(HDC hDC) {
2     PIXELFORMATDESCRIPTOR pfd = {
3         sizeof(PIXELFORMATDESCRIPTOR), /* size */
4         1,                               /* version */
5         PFD_SUPPORT_OPENGL |
6         PFD_DRAW_TO_WINDOW |
7         PFD_DOUBLEBUFFER, /* support double-buffering */
8         PFD_TYPE_RGBA, /* color type */
9         16, /* preferred color depth */
10        0, 0, 0, 0, 0, 0, /* color bits (ignored) */
11        0, /* no alpha buffer */
12        0, /* alpha bits (ignored) */
13        0, /* no accumulation buffer */
14        0, 0, 0, 0, /* accum bits (ignored) */
15        16, /* depth buffer */
16        0, /* no stencil buffer */
17        0, /* no auxiliary buffers */
18        PFD_MAIN_PLANE, /* main layer */
19        0, /* reserved */
20        0, 0, 0, /* no layer, visible, damage masks */
21    };
```

Kolmio Windowsilla 4/17

```
1  int pixelFormat = ChoosePixelFormat(hDC, &pfd);
2  if (pixelFormat == 0) {
3      MessageBox(WindowFromDC(hDC),
4          "ChoosePixelFormat failed.",
5          "Error", MB_ICONERROR | MB_OK);
6      exit(1);
7  }
8
9  if (SetPixelFormat(hDC, pixelFormat, &pfd) != TRUE) {
10     MessageBox(WindowFromDC(hDC),
11         "SetPixelFormat failed.", "Error",
12         MB_ICONERROR | MB_OK);
13     exit(1);
14 }
15 }
```

Kolmio Windowsilla 5/17

```
1 void setupPalette(HDC hDC) {
2     int pixelFormat = GetPixelFormat(hDC);
3     PIXELFORMATDESCRIPTOR pfd;
4     LOGPALETTE* pPal;
5     int paletteSize;
6
7     DescribePixelFormat(hDC, pixelFormat,
8         sizeof(PIXELFORMATDESCRIPTOR), &pfd);
9
10    if (pfd.dwFlags & PFD_NEED_PALETTE) {
11        paletteSize = (1 << pfd.cColorBits);
12    } else {
13        return;
14    }
15
16    pPal = (LOGPALETTE*)
17    malloc(sizeof(LOGPALETTE) +
18        paletteSize * sizeof(PALETTEENTRY));
19    pPal->palVersion = 0x300;
20    pPal->palNumEntries = paletteSize;
```

Kolmio Windowsilla 6/17

```
1  /* build a simple RGB color palette */
2  int redMask = (1 << pfd.cRedBits) - 1;
3  int greenMask = (1 << pfd.cGreenBits) - 1;
4  int blueMask = (1 << pfd.cBlueBits) - 1;
5
6  for (int i=0; i<paletteSize; ++i) {
7      pPal->palPalEntry[i].peRed =
8          (((i>>pfd.cRedShift) & redMask)*255)/redMask;
9      pPal->palPalEntry[i].peGreen =
10         (((i>>pfd.cGreenShift) & greenMask)*255)/greenMask;
11      pPal->palPalEntry[i].peBlue =
12         (((i>>pfd.cBlueShift) & blueMask)*255)/blueMask;
13      pPal->palPalEntry[i].peFlags = 0;
14  }
```

Kolmio Windowsilla 7/17

```
1  hPalette = CreatePalette(pPal);
2  free(pPal);
3
4  if (hPalette) {
5      SelectPalette(hDC, hPalette, FALSE);
6      RealizePalette(hDC);
7  }
8 }
```

Kolmio Windowsilla 8/17

```
1 LRESULT APIENTRY WndProc(  
2     HWND hWnd,  
3     UINT message,  
4     WPARAM wParam,  
5     LPARAM lParam)  
6 {  
7     switch (message) {  
8     case WM_CREATE:  
9         /* initialize OpenGL rendering */  
10        HDC = GetDC(hWnd);  
11        setupPixelFormat(HDC);  
12        setupPalette(HDC);  
13        hGLRC = wglCreateContext(HDC);  
14        wglMakeCurrent(HDC, hGLRC);  
15        init();  
16        return 0;
```

Kolmio Windowsilla 9/17

```
1  case WM_DESTROY :
2      /* finish OpenGL rendering */
3      if (hGLRC) {
4          wglMakeCurrent(NULL, NULL);
5          wglDeleteContext(hGLRC);
6      }
7      if (hPalette) {
8          DeleteObject(hPalette);
9      }
10     ReleaseDC(hWnd, hDC);
11     PostQuitMessage(0);
12     return 0;
```


Kolmio Windowsilla 10/17

```
1  case WM_SIZE:
2      /* track window size changes */
3      if (hGLRC) {
4          winWidth = (int) LOWORD(lParam);
5          winHeight = (int) HIWORD(lParam);
6          resize();
7          return 0;
8      }
```

Kolmio Windowsilla 11/17

```
1  case WM_PALETTECHANGED:
2  /* realize palette if this is *not* the current window ↵
   */
3      if (hGLRC && hPalette && (HWND) wParam != hWnd) {
4          UnrealizeObject(hPalette);
5          SelectPalette(hDC, hPalette, FALSE);
6          RealizePalette(hDC);
7          redraw();
8          break;
9      }
10     break;
```

Kolmio Windowsilla 12/17

```
1  case WM_QUERYNEWPALETTE:
2      /* realize palette if this is the current window */
3      if (hGLRC && hPalette) {
4          UnrealizeObject(hPalette);
5          SelectPalette(hDC, hPalette, FALSE);
6          RealizePalette(hDC);
7          redraw();
8          return TRUE;
9      }
10     break;
```

Kolmio Windowsilla 13/17

```
1  case WM_PAINT:
2      {
3          PAINTSTRUCT ps;
4          BeginPaint(hWnd, &ps);
5          if (hGLRC) {
6              redraw();
7          }
8          EndPaint(hWnd, &ps);
9          return 0;
10     }
11     break;
```

Kolmio Windowsilla 14/17

```
1  case WM_CHAR:
2      /* handle keyboard input */
3      switch ((int)wParam) {
4          case VK_ESCAPE:
5              DestroyWindow(hWnd);
6              return 0;
7          default:
8              break;
9      }
10     break;
11 default:
12     break;
13 }
14 return DefWindowProc(hWnd, message, wParam, lParam);
15 }
```

Kolmio Windowsilla 15/17

```
1 int APIENTRY WinMain(  
2     HINSTANCE hCurrentInst,  
3     HINSTANCE hPreviousInst,  
4     LPSTR lpszCmdLine,  
5     int nCmdShow)  
6 {  
7     WNDCLASS wndClass;  
8     HWND hWnd;  
9     MSG msg;
```

Kolmio Windowsilla 16/17

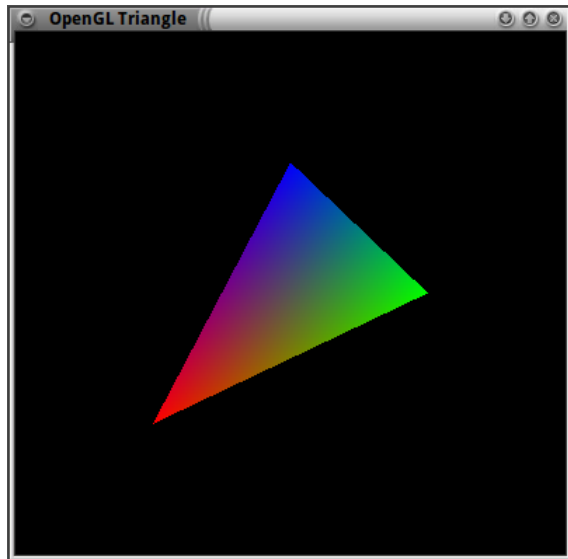
```
1  /* register window class */
2  wndClass.style = CS_OWNDC | CS_HREDRAW | CS_VREDRAW;
3  wndClass.lpfnWndProc = WndProc;
4  wndClass.cbClsExtra = 0;
5  wndClass.cbWndExtra = 0;
6  wndClass.hInstance = hCurrentInst;
7  wndClass.hIcon = LoadIcon(NULL, IDI_APPLICATION);
8  wndClass.hCursor = LoadCursor(NULL, IDC_ARROW);
9  wndClass.hbrBackground=
10     (HBRUSH)GetStockObject(BLACK_BRUSH);
11  wndClass.lpszMenuName = NULL;
12  wndClass.lpszClassName = className;
13  RegisterClass(&wndClass);
14
15  /* create window */
16  hWnd = CreateWindow(className, windowName,
17     WS_OVERLAPPEDWINDOW | WS_CLIPCHILDREN
18     | WS_CLIPSIBLINGS,
19     winX, winY, winWidth, winHeight,
20     NULL, NULL, hCurrentInst, NULL);
```

Kolmio Windowsilla 17/17

```
1  /* display window */
2  ShowWindow(hWnd, nCmdShow);
3  UpdateWindow(hWnd);
4
5  /* process messages */
6  while (GetMessage(&msg, NULL, 0, 0) == TRUE) {
7      TranslateMessage(&msg);
8      DispatchMessage(&msg);
9  }
10 return msg.wParam;
11 }
```


Ajoesimerkki

Simple DirectMedia Layer (SDL)

- Cross-platform: Linux, Windows, OS X, Android jne.
- Avoimen lähdekoodin kirjasto (zlib License)
- Mahdollistaa käytön kaupallisissa sovelluksissa
- Laajalti käytetty – Kirjaston [www-sivuilta](http://www.libsdl.org) löytyy esimerkiksi yli 700 avoimen lähdekoodin peliä jotka käyttävät SDL:ää.
- Hyvin testattua koodia
- Jaettu alisysteemeihin: Basics, Video, Input events, Audio, Threads, Timers jne.
- Lisäksi korkeamman tason kirjastoja: `SDL_image`, `SDL_mixer`, `SDL_net`, `SDL_ttf` ja `SDL_rtf`.
- Myös suuri määrä “epävirallisia” kirjastoja saatavilla.
- (Esimerkit kirjoitettu versiolla 1.2. Uusin saatavilla oleva versio on 2.0, pahoittelut!)

OpenGL + SDL 1/8

```
1 #include <SDL/SDL.h>
2 #include <GL/gl.h>
3 #include <GL/glu.h>
4
5 #include <stdio.h>
6 #include <stdlib.h>
7
8 static void quit_tutorial( int code )
9 {
10     SDL_Quit( );
11     exit( code );
12 }
```

OpenGL + SDL 2/8

```
1 static void handle_key_down( SDL_keysym* keysym )
2 {
3     switch( keysym->sym ) {
4         case SDLK_ESCAPE:
5             quit_tutorial( 0 );
6             break;
7         default:
8             break;
9     }
10 }
```

OpenGL + SDL 3/8

```
1 static void process_events( void )
2 {
3     SDL_Event event;
4
5     while( SDL_PollEvent( &event ) ) {
6
7         switch( event.type ) {
8             case SDL_KEYDOWN:
9                 handle_key_down( &event.key.keysym );
10                break;
11             case SDL_QUIT:
12                 quit_tutorial( 0 );
13                break;
14         }
15     }
16 }
```

OpenGL + SDL 4/8

```
1 static void draw_screen( void )
2 {
3     glClear(GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
4
5     glBegin(GL_TRIANGLES);
6     glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
7     glVertex3f(-0.5,-0.5,0.0);
8     glColor3f(0.0, 1.0, 0.0);
9     glVertex3f(0.5,0.0,0.0);
10    glColor3f(0.0, 0.0, 1.0);
11    glVertex3f(0.0,0.5,0.0);
12    glEnd();
13
14    SDL_GL_SwapBuffers( );
15 }
```

OpenGL + SDL 5/8

```
1 static void setup_opengl( int width, int height )
2 {
3     /* Set the clear color. */
4     glClearColor( 0, 0, 0, 0 );
5
6     /* Setup our viewport. */
7     glViewport( 0, 0, width, height );
8
9     glMatrixMode( GL_PROJECTION );
10    glLoadIdentity( );
11 }
```

OpenGL + SDL 6/8

```
1 int main( int argc, char* argv[] )
2 {
3     const SDL_VideoInfo* info = NULL;
4     int width = 0;
5     int height = 0;
6     int bpp = 0;
7     int flags = 0;
8
9     if( SDL_Init( SDL_INIT_VIDEO ) < 0 ) {
10         fprintf( stderr,
11             "Video initialization failed: %s\n",
12             SDL_GetError( ) );
13         quit_tutorial( 1 );
14     }
15
16     info = SDL_GetVideoInfo( );
17
18     width = 640;
19     height = 480;
20     bpp = info->vfmt->BitsPerPixel;
```


OpenGL + SDL 7/8

```
1  SDL_GL_SetAttribute(SDL_GL_RED_SIZE, 5); //at least 5bpp
2  SDL_GL_SetAttribute( SDL_GL_GREEN_SIZE, 5 );
3  SDL_GL_SetAttribute( SDL_GL_BLUE_SIZE, 5 );
4  SDL_GL_SetAttribute( SDL_GL_DEPTH_SIZE, 16 );
5  SDL_GL_SetAttribute( SDL_GL_DOUBLEBUFFER, 1 );
6
7  flags = SDL_OPENGL;
8
9  if( SDL_SetVideoMode( width, height, bpp, flags )==0) {
10     fprintf( stderr, "Video mode set failed: %s\n",
11             SDL_GetError( ) );
12     quit_tutorial( 1 );
13 }
14
15 setup_opengl( width, height );
```

OpenGL + SDL 8/8

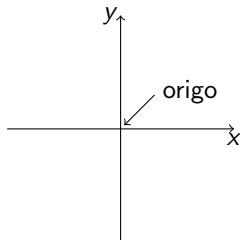
```
1  while( 1 ) {  
2      process_events( );  
3      draw_screen( );  
4  }  
5  
6  /* Never reached. */  
7  return 0;  
8  }
```

Harjoituksia

- (Ex 7) Tee pohja SDL-pohjaiselle OpenGL-projektille.
- (Ex 8) Toteuta SDL-pohjainen OpenGL-ohjelma, jossa on pyörivä kolmio ja näppäimellä/hiirellä pyörimissuunta vaihtuu. (Kuten aikaisempi glut-esimerkki)

2-ulotteinen koordinaatisto

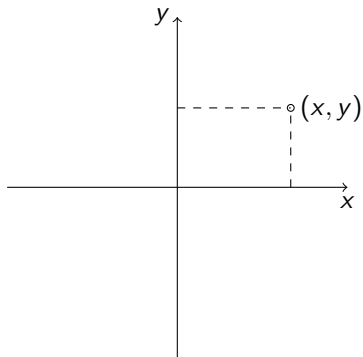
- Tällä kurssilla esitetään vain kevyt johdatus vektoreihin ja matriiseihin. Samalla matemaattisesta tarkkuudesta tingitään jossain määrin!
- Tason (2-ulotteisen avaruuden) koordinaatisto muodostetaan valitsemalla yksi tason piste origoksi ja kiinnittämällä siihen kaksi toisiaan vastaan kohtisuoraa koordinaattiakselia.
- Koordinaattiakseleille täytyy kiinnittää positiiviset suunnat.
  - Yleensä käytetään koordinaatistoa, jossa positiiviselta x -akselilta kiertyttäessä vastapäivään 90° tullaan positiiviselle y -akselille.

Tason ja $\mathbb{R}^2$:n samaistus 1/2

- Jokaisen tason pisteen paikka voidaan ilmaista lukuparina (x, y) .
- Tässä
  - ensimmäinen luku (x) ilmaisee pisteen x -koordinaatin ja
  - jälkimmäinen luku (y) ilmaisee pisteen y -koordinaatin.
- Samaistetaan taso $\mathbb{R}^2$:n kanssa:
  - Jokaista tason pistettä vastaa lukupari (x, y) ja
  - jokaista lukuparia (x, y) vastaa yksi tason piste.

Tason ja $\mathbb{R}^2$:n samaistus 2/2

Taustaa

Esimerkki:

- Pelihahmo istuu autossa joka liikkuu.
- Kuinka pelihahmon vasen käsi saadaan piirrettyä näytölle?
- Käytetään erilaisia koordinaatistoja apuna.
- Tehdään koordinaatistomuunnokset hierarkisesti:
  - Vasemman käden koordinaatisto $\rightarrow$ pelaajan koordinaatisto $\rightarrow$ auton koordinaatisto $\rightarrow$ maailman koordinaatisto $\rightarrow$ kameran koordinaatisto $\rightarrow$ näytön koordinaatisto

Toteutus

- Ideana on laskea kaikille vasemman käden piirtämiseen tarvittaville pisteille yksi kuvaus, jolla kaikki vasemman käden pisteet voidaan muuntaa maailman koordinaatistoon.
- Voidaan luoda puumainen esitys eri koordinaatistoista.
  - Puun solmuun on tallennettu muunnos kyseisestä koordinaatistosta johonkin puun juurta lähempänä olevaan koordinaatistoon (yleensä kameran koordinaatistoon).
  - Muunnos koordinaatistosta toiseen sisältää yleensä kierron, siirroksen ja skaalauksen tai vain joitakin näistä.

Laskenta

- Koordinaatistomuunnosten täsmällinen käsittely vaatii vektoreiden ja matriisien käsitteet.
- Kaikki koordinaatistomuunnokset kuvataan matriiseilla, jotka sitten kerrotaan keskenään, jolloin saadaan yksi kokonaismuunnos.

Muunnetaan esimerkiksi piste $\mathbf{p}$ toiseen koordinaatistoon. Alkuperäistä pistettä on kierretty muunnoksella $\mathbf{R}$ ja sen jälkeen siirretty muunnoksella $\mathbf{T}$. Tällöin $\mathbf{p}$ kuvautuu uuteen koordinaatistoon paikkaan $\mathbf{TRp}$.

Matriisit

- Samaistetaan avaruuden $\mathbb{R}^n$ piste x (n -jonon) ja vektori $\mathbf{x}$.
- Tämän vektoriavaruuden lineaarikuvaukset voidaan esittää $\mathbb{R}^{n \times n}$ matriiseina.
  - $c\mathbf{A}(\mathbf{x}) = \mathbf{A}(c\mathbf{x})$, $C \in \mathbb{R}$ ja
  - $\mathbf{A}(\mathbf{x}) + \mathbf{A}(\mathbf{y}) = \mathbf{A}(\mathbf{x} + \mathbf{y})$

Matriisin ja vektorin välinen kertolasku

Olkoon $\mathbf{A} \in \mathbb{R}^{m \times n}$ ja $\mathbf{x} \in \mathbb{R}^n$. Määritellään tällöin tulo

$$\mathbf{Ax} = \begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \cdots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \cdots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m,1} & a_{m,2} & \cdots & a_{m,n} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \sum_{i=1}^n a_{1,i}x_i \\ \sum_{i=1}^n a_{2,i}x_i \\ \vdots \\ \sum_{i=1}^n a_{m,i}x_i \end{pmatrix}.$$

Tulosvektorin alkio paikassa i on

$$(\mathbf{Ax})_i = \begin{pmatrix} a_{i,1} \\ a_{i,2} \\ \vdots \\ a_{i,n} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{pmatrix}.$$

Huomaa, että tässä määriteltiin $\mathbf{Ax}$, mutta ei $\mathbf{xA}$!

Matriisien kertolasku (1/2)

Edellä esitetty matriisin ja vektorin välinen tulo saadaan erikoistapauksena matriisien välisestä kertolaskusta.

Olkoon $\mathbf{A} \in \mathbb{R}^{m \times n}$ ja $\mathbf{B} \in \mathbb{R}^{n \times p}$. Määritellään tällöin tulo

$$\begin{aligned} \mathbf{AB} &= \begin{pmatrix} a_{1,1} & a_{1,2} & \dots & a_{1,n} \\ a_{2,1} & a_{2,2} & \dots & a_{2,n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{m,1} & a_{m,2} & \dots & a_{m,n} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} b_{1,1} & b_{1,2} & \dots & b_{1,p} \\ b_{2,1} & b_{2,2} & \dots & b_{2,p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ b_{n,1} & b_{n,2} & \dots & b_{n,p} \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} \sum_{i=1}^n a_{1,i} b_{i,1} & \sum_{i=1}^n a_{1,i} b_{i,2} & \dots & \sum_{i=1}^n a_{1,i} b_{i,p} \\ \sum_{i=1}^n a_{2,i} b_{i,1} & \sum_{i=1}^n a_{2,i} b_{i,2} & \dots & \sum_{i=1}^n a_{2,i} b_{i,p} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \sum_{i=1}^n a_{m,i} b_{i,1} & \sum_{i=1}^n a_{m,i} b_{i,2} & \dots & \sum_{i=1}^n a_{m,i} b_{i,p} \end{pmatrix}. \end{aligned}$$

Matriisien kertolasku (2/2)

Määritelmästä seuraa suoraan, että $\mathbf{AB} \in \mathbb{R}^{m \times p}$, eli tulomatriisin rivien lukumäärän määrää $\mathbf{A}$:n rivien lukumäärä ja sarakkeiden lukumäärän määrää $\mathbf{B}$:n sarakkeiden lukumäärä. Lisäksi on huomioitava, että $\mathbf{A}$:ssa on oltava yhtä monta saraketta kuin $\mathbf{B}$:ssä on rivejä.

Tulomatriisin riville i , sarakkeeseen j tulee kertolaskussa arvo

$$(\mathbf{AB})_{ij} = \begin{pmatrix} a_{i,1} \\ a_{i,2} \\ \vdots \\ a_{i,n} \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} b_{1,j} \\ b_{2,j} \\ \vdots \\ b_{n,j} \end{pmatrix} = \sum_{k=1}^n a_{i,k} b_{k,j} .$$

Huomaa, että yleensä ei päde $\mathbf{AB} = \mathbf{BA}$.

Harjoituksia

(Ex 9) Kirjoita luokka 3×3 -matriisien ja 3-vektorien käsittelyyn. **Tätä luokkaa käytetään vain harjoituksissa, joten älä kirjoita “liian hienoa” luokkaa.**

Homogeeninen koordinaatisto

Ongelma: Lineaarikuvaukset kuvaavat origon origoksi $\Rightarrow$ Siirtoa ei voi kuvata lineaarikuvauksella.

Ratkaisu: Valitaan käytettävä avaruus siten, että origo ei kuulu kyseiseen avaruuteen.

- 1 Upotetaan $\mathbb{R}^2$ $\mathbb{R}^3$:een siten, että asetetaan kolmas koordinaatti aina arvoon 1.
- 2 Upotetaan $\mathbb{R}^3$ $\mathbb{R}^4$:ään siten, että asetetaan neljäs koordinaatti aina arvoon 1.

Tällä “tempulla” voidaan myös siirrot kuvata lineaarikuvauksella.
Esimerkkejä $\mathbb{R}^2$:ssa

$$\begin{aligned}(0, 0) &\sim (0, 0, 1)^T \\ (x_1, x_2) &\sim (x_1, x_2, 1)^T\end{aligned}$$

Siirto $\mathbb{R}^2$:ssa

Määritellään siirtomatriisi

$$\mathbf{T}(\Delta x, \Delta y) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \Delta x \\ 0 & 1 & \Delta y \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

Matriisi riippuu siis kahdesta parametrasta Δx ja Δy .

Kierto $\mathbb{R}^2$:ssa

Vektoria kierretään origon ympäri kulman θ verran kiertomatriisilla

$$\mathbf{R}(\theta) = \begin{pmatrix} \cos \theta & -\sin \theta & 0 \\ \sin \theta & \cos \theta & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} .$$

Kiertomatriisi $\mathbf{R}(\theta)$ on ortogonaalinen, joten sen käänteismatriisi on $\mathbf{R}(\theta)^T$.

Skaalaus $\mathbb{R}^2$:ssa

Määritellään skaalausmatriisi

$$\mathbf{S}(k_x, k_y) = \begin{pmatrix} k_x & 0 & 0 \\ 0 & k_y & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

Jossa k_x on skaalaus x -akselin suunnassa ja k_y y -akselin suunnassa. Mikäli skaalaus on 0 jonkin akselin suuntaan, saadaan kaikki pisteet projisoitua toiselle koordinaattiakselille. Mikäli skaalauskerroin on negatiivinen, saadaan aikaan peilaus toisen koordinaattiakselin suhteen.

Esimerkki

Karusellin kyydissä istuu henkilö, jonka koordinaatit karusellin koordinaatistossa ovat $\mathbf{p}_0 = \begin{pmatrix} x_0 \\ y_0 \end{pmatrix}$. Karuselli sijaitsee maailman koordinaatistossa kohdassa $\begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$. Lisäksi karuselli on pyörähtänyt oman origonsa ympäri myötäpäivään kulman α verran. Laske $\mathbf{p}$ = henkilön sijainti maailmankoordinaatistossa.

Ratkaisu:

$$\begin{aligned}\mathbf{p} &= \mathbf{T}(x, y) \mathbf{R}(\alpha) \mathbf{p}_0 \\ &= \begin{pmatrix} 1 & 0 & x \\ 0 & 1 & y \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x_0 \\ y_0 \\ 1 \end{pmatrix} .\end{aligned}$$

(Ex 10) Laske kokonaismuunnoksen matriisi.

Harjoituksia

- (Ex 11) Muokkaa glut-esimerkkiä siten että poistat siitä `glRotatef`-funktion ja toteutat kierron itse toteuttamillasi matriiseilla.
- (Ex 12) Lisää edelliseen siirto s.e pyörimisen keskipiste on pisteessä $(-0.25, 0.25)$.
- (Ex 13) Lisää edelliseen piirrettävän kolmion skaalaaminen x -akselin suunnassa kertoimella 1.25 ja y -akselin suunnassa kertoimella 0.5.

HUOM: Älä toteuta jatkossa koordinaatistomuunnoksia näin, vaan käytä esimerkikis OpenGL:n tai GLM:n tarjoamia valmiita matriiseja!

Edistyksellisiä C++ - menetelmiä

- Nimiavaruudet
  - Tapa välttää päällekkäiset nimet.
  - Käytännöllinen erityisesti isoissa projekteissa tai kirjastoissa.
- Smart-pointer
  - Osoitintyyppi jonka avulla dynaamisesti varatut oliot saadaan tuhottua automaattisesti.
  - "Roskien keruu"
- Singleton-tyyppi
  - Luokka jonka olioita voi luoda vain yhden kappaleen
- Virheiden käsittely
  - `assert`
  - Poikkeukset

Perusteet

- Nimiavaruuden sisään rajataan tyypillisesti kaikki nimiavaruuden käsittämän kokonaisuuden sisältämät tunnisteet (muuttujien, funktioiden, luokkien jne nimet).
  - Organisoii koodin loogiseksi kokonaisuuksiksi, joiden tunnisteet eivät “häiritse” toisiaan.
- Mahdollistaa samojen tunnisteiden käytön useampaan kertaan.
- Esimerkiksi nimiavaruus `std` on C++:n standardikirjastojen käyttämä nimiavaruus.

Tunniste nimiavaruuden sisällä 1/2

- Käytetään tunnisteiden kokonaista (fully qualified) nimeä:

```
1 #include <iostream>
2
3 int main(int argc, char **argv) {
4     std::cout<<" Hello world!\n";
5 }
```

- Määritellään käytettäväksi nimiavaruutta std using namespace-direktiivillä:

```
1 #include <iostream>
2
3 using namespace std;
4
5 int main(int argc, char **argv) {
6     cout<<" Hello world!\n";
7 }
```

Tunniste nimiavaruuden sisällä 2/2

- Määritellään käytettäväksi yhtä tynnistettä nimiavaruuden sisältä:

```
1 #include <iostream>
2
3 using std::cout;
4
5 int main(int argc, char **argv) {
6     cout<<" Hello world!\n";
7 }
```

- Otsikkotiedostoissa (header) on aina käytettävä kokonaista nimeä! Miksi?

using-direktiivin vaikutusalue

```
1 #include <iostream>
2
3 //Maaritellaan nimiavaruus
4 namespace foobar {
5     void f(){std::cout<<" f()\n";}
6 }
7
8 int main(int argc, char **argv) {
9     {
10         using namespace foobar;
11         f();
12     }
13
14     //using määritelty lohossa, ei vaikuta ulkopuolella
15     foobar::f();
16 }
```

Nimiavaruuteen voi lisätä tunnisteita “monessa erässä”

```
1 #include <iostream>
2
3 namespace foobar {
4     void f() {std::cout<<" f()\n";}
5 }
6
7 namespace foobar {
8     void g();
9 }
10
11 void foobar::g() {std::cout<<" g()\n";}
12
13 int main(int argc, char **argv) {
14     using namespace foobar;
15     f();
16     g();
17 }
```

Nimiavaruuden sisällä ei tarvitse käyttää kokonaisia nimiä tai using-direktiiviä

```
1 #include <iostream>
2
3 namespace foobar {
4     void f(){std::cout<<" f()\n";}
5     void g(){f();}
6 }
7
8 int main(int argc, char **argv) {
9     using namespace foobar;
10    f();
11    g();
12 }
```

Toteutuksen yhteydessä tunnisteille on käytettävä kokonaisia nimiä

```
1 #include <iostream>
2
3 namespace foobar {
4     void f();
5     void g(){f();}
6 }
7
8 using namespace foobar;
9
10 //Tässä on käytettävä aina nimiavaruuden nimeä
11 void foobar::f(){std::cout<<" f()\n";}
12
13 int main(int argc, char **argv) {
14     f();
15     g();
16 }
```

Sisäkkäiset nimiavaruudet

```
1 #include <iostream>
2
3 namespace foo {
4     void f();
5     namespace bar {
6         //bar kuuluu nimiavaruuteen foo,
7         //joten f() näkyy taalla
8         void g(){f();}
9     }
10 }
11
12 using namespace foo;
13 void foo::f(){std::cout<<" f()\n";}
14
15 int main(int argc, char **argv) {
16     f();
17     bar::g();
18 }
```

Aliakset

```
1 #include <iostream>
2
3 namespace foo {
4     void f();
5     namespace bar {
6         void g(){f();}
7     }
8 }
9
10 void foo::f(){std::cout<<" f()\n";}
11
12 // Aliakset
13 namespace f=foo;
14 namespace fb=foo::bar;
15
16
17 int main(int argc, char **argv) {
18     f::f();
19     fb::g();
20 }
```

Muita nimiavaruuksien ominaisuuksia

- Globaaliin nimiavaruuteen viitataan notaatiolla `::Funktio()`.
- Anonyymin nimiavaruuden avulla voidaan estää tunnisteen näkyminen tiedoston ulkopuolelle.

```
1 namespace {  
2     //Koodi tanne  
3 }
```

- Inline-nimiavaruus (C++11) muistuttaa sisäkkäistä nimiavaruutta, mutta ulompi nimiavaruus näkee myös sisemmän (inline) nimiavaruuden tunnisteen.

```
1 namespace foo {  
2     inline namespace inline_bar {...}  
3     namespace bar {...}  
4 }
```

Smart-pointer

- Tapa toteuttaa automaattinen dynaamisesti varattujen olioiden tuhoaminen.
- Dynaamisesti luotu olio tuhotaan varmasti tasan yhden kerran.
- Ennen C++11-standardia `auto_ptr` – Vanhentunut (poistuu C++17:ssä?)
- Älä käytä uusissa ohjelmissa, voi korvata lähes suoraan `unique_ptr`:llä!
- Ei ole olemassa yhtä smart-pointer-tyyppiä joka toimisi oikein kaikissa tilanteissa.
- `unique_ptr` – Kun yksi osoitin osoittaa objektiin.
- `shared_ptr` – Kun useita osoittimia osoittaa objektiin.
- `weak_ptr` – “Viittaus” `shared_ptr`-objektiin.

Motivaatio

```
1 #include <iostream>
2 #include <memory>
3
4 struct Foo {
5     Foo()          { std::cout << "Foo::Foo\n"; }
6     ~Foo()         { std::cout << "Foo::~~ Foo\n"; }
7     void bar()     { std::cout << "Foo::bar\n"; }
8 };
9
10 int main() {
11     {
12         Foo* p=new Foo;
13         p->bar();
14     }
15     //p tuhottu, mutta oliota ei tuhottu
16
17     {
18         std::unique_ptr<Foo> p_smart(new Foo);
19         p_smart->bar();
20     }
21 }
```

Ajoesimerkki

```
$. /a.out
```

```
Foo::Foo
```

```
Foo::bar
```

```
Foo::Foo
```

```
Foo::bar
```

```
Foo::~~Foo
```

unique_ptr – Parametrinvälitys

```
1 #include <iostream>
2 #include <memory>
3
4 struct Foo {
5     Foo()          { std::cout << "Foo:: Foo\n"; }
6     ~Foo()         { std::cout << "Foo::~ ~ Foo\n"; }
7     void bar()     { std::cout << "Foo:: bar\n"; }
8 };
9
10 void Bar(Foo &f) {f.bar();}
11 void FooBar(std::unique_ptr<Foo> &p) {p->bar();}
12 void FooFoo(std::unique_ptr<Foo> p) {p->bar();}
13 void BarFoo(Foo *p) {p->bar();}
14
15 int main() {
16     std::unique_ptr<Foo> p_smart(new Foo);
17     Bar(*p_smart);
18     FooBar(p_smart);
19     FooFoo(p_smart); //Virhe!
20     BarFoo(p_smart); //Virhe!
21 }
```

unique_ptr – säiliöiden käyttö

```
1 #include <iostream>
2 #include <memory>
3 #include <list>
4
5 struct Foo {
6     Foo()      { std::cout << " Foo:: Foo\n"; }
7     ~Foo()     { std::cout << " Foo::~ ~ Foo\n"; }
8     void bar() { std::cout << " Foo:: bar\n"; }
9 };
10
11 int main() {
12     std::list<std::unique_ptr<Foo> > l;
13
14     l.push_back(std::unique_ptr<Foo>(new Foo));
15
16     //Pitaa kayttää viittausta , kopion teko on
17     //kielletty
18     for(auto &i : l) {
19         i->bar();
20     }
21 }
```

unique_ptr – std::move 1/2

```
1 #include <iostream>
2 #include <memory>
3 #include <list>
4
5 struct Foo {
6     int idx;
7     Foo(int i) {idx=i; std::cout << "Foo::Foo " << idx << "\n";}
8     ~Foo()      {std::cout << "Foo::~~Foo " << idx << "\n";}
9     void bar() {std::cout << "Foo::bar " << idx << "\n";}
10 };
11
12 int main() {
13     std::list<std::unique_ptr<Foo> > l;
14
15     l.push_back(std::unique_ptr<Foo>(new Foo(1)));
16     l.push_back(std::unique_ptr<Foo>(new Foo(2)));
```

unique_ptr – std::move 2/2

```
1  {
2      std::unique_ptr<Foo> p=std::move(l.back());
3      p->bar();
4      //Omistus siirrettava takaisin listassa olevalle
5      //osoittimelle.
6      l.back()=std::move(p); // <--
7  }
8  std::cout<<"p tuhottu\n";
9
10  for(auto &i : l) {
11      i->bar();
12  }
13 }
```

Harjoituksia

(Ex 14) Mitä tapahtuu jos edellisessä esimerkissä omistusta ei siirretäkään takaisin listan 1 viimeiselle alkioille?

Johdanto

- Singleton-tyypillä tarkoitetaan tyyppiä, josta luodaan vain yksi instanssi.
- Tällaiselle tyyppille voi olla tarvetta esimerkiksi
  - käyttäjän syötteiden lukemisessa (yksi näppäimistö tms.),
  - peligrafiikan piirroksessa (yksi näyttö),
  - lokiin kirjoituksessa (yksi loki),
  - verkkopelin asiakkaassa (yksi palvelin),
  - jne.
- C++ ei suoraan tarjoa singleton määrettä/tyyppiä.
- Yksinkertaisen toteutuksen idea:
  - Estetään muodostimen käyttö ulkopuolisilta (protected).
  - Estetään kopioiden teko (kopiomuodostin =delete tai private).
  - static-tyyppinen osoitin luokan olioon.
  - Oliota käytetään (esimerkiksi) Instance-metodin kautta joka huolehtii edellisen osoittimen alustamisesta tarvittaessa.
  - Tätä oliota ei koskaan tuhota!
  - On myös kehittyneempiä tapoja toteuttaa singleton.

Esimerkkitoetus

```
1 // Declaration
2 class Singleton {
3     public:
4         static Singleton* Instance();
5     protected:
6         Singleton();
7     private:
8         Singleton(const Singleton &)=delete;
9         static Singleton* _instance;
10        ...
11 }
12
13 // Implementation
14 Singleton* Singleton::_instance = NULL;
15
16 Singleton* Singleton::Instance() {
17     if (_instance == NULL) {
18         _instance = new Singleton;
19     }
20     return _instance;
21 }
```

Harjoituksia

(Ex 15) Kirjoita singleton-malli (`template<typename T> class Singleton...`) jonka avulla voit jatkossa toteuttaa singleton-luokkia. Vihje: Muuta `_instance`-muuttujan tyyppi osoittimeksi luokan T-olioon, jolloin myös metodi `Instance` palauttaa osoittimen luokan T olio.

Yleistä

- assert-makrolla voidaan tarkastaa täyttyykö jokin ennalta määrätty ehto, esimerkiksi onko kutsutun funktion parametrit sallitut.
  - Yleisesti debug-version ohjelmavirheiden jäljittämiseen.
  - Kun virhe havaitaan ohjelma pysähtyy ja virheilmoitus tulostetaan.
  - Esimerkiksi kun funktiolle on välitetty parametrina NULL-osoitin.
- Poikkeusten avulla voidaan välittää tieto virhetilanteesta funktion sisältä ulkopuolelle.
  - “Vähemmän vakavien” virhetilanteiden käsittelyyn.
  - Yleensä poikkeus otetaan kiinni ja virhetilanteesta pyritään toipumaan mikäli mahdollista.
  - Esimerkiksi kun tiedostoa ei voida avata.

assert-esimerkki

```
1 #include <iostream>
2 #include <cassert>
3 #include <cstring>
4
5 int StrCmp(char *s1, char *s2) {
6     assert(s1!=NULL);
7     assert(s2!=NULL);
8
9     return strcmp(s1, s2);
10 }
11
12 int main() {
13     char *a=NULL;
14     char *b=NULL;
15
16     a=(char *)"foo";
17
18     std::cout<<StrCmp(a, b)<<"\n";
19 }
```

Ajoesimerkki

- assert aktiivisena

```
$g++ -std=c++11 main.cpp && ./a.out  
a.out: main.cpp:7: int StrCmp(char*, char*): Assertion  
's2!=__null' failed.  
Aborted (core dumped)
```

- Jos NDEBUG-makro on määritelty niin assert jätetään huomioimatta.
- Ilman assertia

```
$g++ -DNDEBUG -std=c++11 main.cpp && ./a.out  
Segmentation fault (core dumped)
```

Poikkeuskäsittely

- Usein poikkeus-/virhetilanteeseen ei voida reagoida siellä, missä virhe havaitaan.
- Funktion paluuarvoa voidaan käyttää tähän.
  - Lisää ehtorakenteita ja virheen kuljetusta usean kerroksen läpi.
  - Funktion paluuarvoa ei voi käyttää "oikean paluuarvon" palauttamiseen.
⇒ Koodi muuttuu helposti epäselväksi.
- C++ tarjoaa työkalut välittää virhe ylemmälle tasolle ja käsitellä virhe siellä.

Poikkeuskäsittely

- Poikkeus heitetään `throw`-käskyllä
- Poikkeuskäsittely näyttää seuraavanlaiselta:

```
1
2 try {
3     //Koodi, jossa poikkeus voidaan heittää
4     //throw-käskyllä
5 } catch(exception_t &e) {
6     //Koodi poikkeuksen exception_t
7     //kasittelemiseksi
8 } catch(anotherexception_t &e) {
9     //Koodi poikkeuksen anotherexception_t
10    //kasittelemiseksi
11 } catch(...) {
12    //Koodi muiden poikkeusten kasittelemiseksi
13 }
```

- Jos sopivaa poikkeuskäsittelijää ei löydy, välittyy poikkeus eteenpäin.
- Poikkeuskäsittelijässä voidaan myös heittää uusi poikkeus.

Yleinen poikkeuskäsittelijä

- Käsittelee kaikki poikkeukset
- `catch(...)`
- Ei ole tietoa siitä, mikä poikkeus on tapahtunut.
- Jos on käytössä, pitää olla viimeisenä.

Poikkeusten määrittely

- Heitettävä poikkeus on jokin tyyppi:
  - `throw myexception_t();` (luokka)
  - `throw myexception_t(__LINE__, __FILE__);` (luokka)
  - `throw "poikkeus";` (char)-tyyppi
  - `throw 723;` (int)-tyyppi
- Poikkeuksen ei siis tarvitse olla peritty mistään erityisestä poikkeustyyppistä.

Esimerkki (1/3)

```
1 #include <string>
2 #include <iostream>
3
4 using namespace std;
5
6 class myexception_t {
7     int line;
8     string file;
9     string error;
10 public:
11     myexception_t(int l, char *f, char *e) {
12         line=l; file=f; error=e;
13     }
14     void Print() {
15         cout<<"Exception:"<<file<<" ("<<line<<" ) \"<<error<<" ↵
16         \"\n";
17     }
18 };
19
```

Esimerkki (2/3)

```
1 class intvector_t {
2     int *p;
3     int n;
4 public:
5     intvector_t(int len) {
6         n=len; p=new int[n];
7     }
8     int &operator[](int i) {
9         if(i<0 || i>=n) {
10             throw myexception_t(__LINE__, __FILE__,
11                 "Index out of range");
12         }
13         return p[i];
14     }
15 };
```

Esimerkki (3/3)

```
1 int main(int argc, char **argv) {  
2     intvector_t v(10);  
3     try {  
4         for(int i=0; i<10; i++) {  
5             v[i]=i;  
6         }  
7  
8         for(int i=0; i<=10; i++) {  
9             cout<<v[i]<<"\n";  
10        }  
11    } catch(myexception_t &e) {  
12        e.Print();  
13    } catch(...) {  
14        cout<<"Unknown exception\n";  
15    }  
16 }  
17 }
```

C++-standardissa määritellyjä poikkeuksia

- Kantaluokkana on `exception`
  - `bad_cast` – `dynamic_cast` epäonnistui
  - `bad_alloc` – `new` epäonnistui
  - `runtime_error`
    - `range_error` – funktion paluuarvoa ei voi esittää paluutyypin avulla
    - `overflow_error` – aritmeettinen ylivuoto
    - `underflow_error` – aritmeettinen ylivuoto

Ohjeita poikkeuskäsittelyn suunnitteluun

- Poikkeusvarmuus vaikuttaa luokan suunnitteluun, joten se pitää ottaa huomioon alusta asti.
- Huolehdi muistin ja muiden resurssien vapauttamisesta poikkeustilanteessa.
- Dokumentoi luokan ja funktioiden generoimat poikkeukset huolellisesti. Muista myös ylläpitää dokumenttia!
- Muista koodin uudelleenkäyttö.

Harjoituksia

- (Ex 16) Selvitä miten poikkeuksen uudelleenheittäminen (rethrow) toimii. Kirjoita lyhyt esimerkkiohjelma.
- (Ex 17) Kuinka määrittelet lähdekoodiin että funktio ei missään tilanteessa heitä poikkeusta?
- (Ex 18) Suunnittele oma poikkeusluokka lähtien omista tarpeistasi. Lisää poikkeusten generointi ja niiden käsittely peliprojektiisi. Jatka tätä tarvittaessa myöhemmin.

Historiaa

- Silicon Graphics Inc.:n IRIS GL, vain SGI:n laitteille.
- Sun Microsystems, IBM ja HP kehittivät PHIGS-rajapintaa.
- SGI:n markkinaosuus laski
  - SGI päätti avata IRIS GL - rajapinnan, mutta lisenssit ja patentit estivät tämän.
- 1992 SGI, MS, IBM ja Intel perustivat OpenGL architectural review board:n (ARB).
- v1.0, Mark Segal ja Kurt Akeley, SGI, 1992-1994
  - <https://www.opengl.org/registry/doc/glspec10.pdf>
- 2006 Khronos Group
- Viimeisin versio 4.5, 2014
- Kurssilla käytetään versiota 3.3
- https://www.opengl.org/wiki/History_of_OpenGL
- OpenGL ES 3.2, 2015

Lähteitä

- “The Red Book” – OpenGL Programming Guide, 8th Edition. ISBN 0-321-77303-9, A tutorial and reference book.
  - Sisältää dokumentaation myös varjostimien ohjelmointiin (entinen “The Orange Book”)
- <https://www.khronos.org/>
- <https://www.opengl.org/documentation/>
- <https://sgar91.files.wordpress.com/2010/12/opengl-programming-guide-7e.pdf>

OpenGL ES

- OpenGL:n osajoukko sulautettuihin järjestelmiin.
  - Esimerkiksi konsolit, puhelimet ja ajoneuvot.
- Ei sisällä GLU- ja glut-kirjastoja.
- Oma varjostinkieli OpenGL ES SL, ei yhteensopiva GLSL:n kanssa.
- Eri järjestelmät tukevat eri versioita OpenGL ES:stä¹
  - OpenGL ES 2.0 – Android 2.0, iOS 5
  - OpenGL ES 3.0 – Android 4.3, iOS 7
  - OpenGL ES 3.1 – Android 5.0

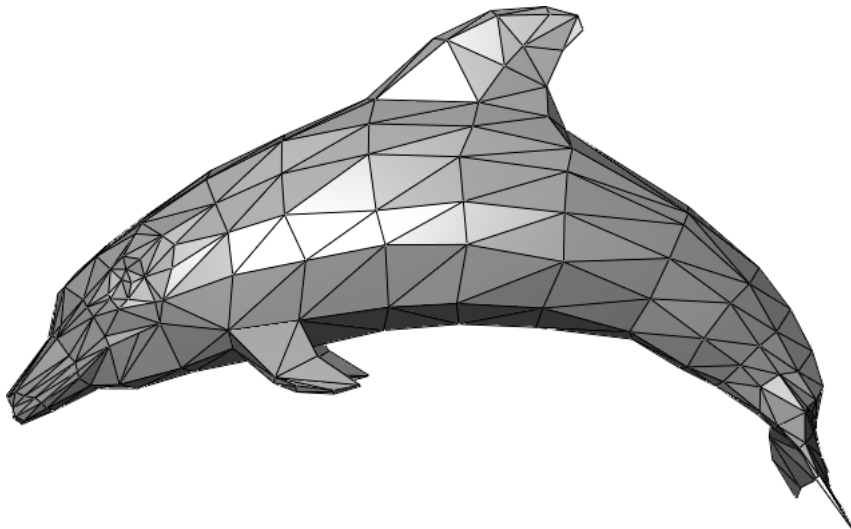
¹suuntaa-antavasti

Perusteet

Yleensä 3D-kappaleet piirretään siten että:

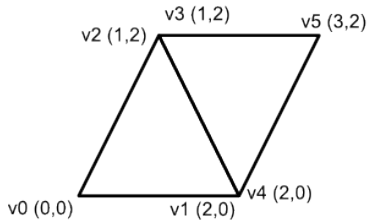
- Vain piirrettävän kappaleen pinta piirretään.
- Piirrettävä pinta jaetaan tasomaisiin monikulmioihin, usein kolmioihin (triangle mesh).
- Yleensä kolmioiden kärkipisteet talletetaan erillisen listaan (vertexlist).
  - Kun useampi kolmio jakaa yhteisen kärkipisteen talletetaan se listaan vain kerran.
  - Kolmioiden kulmapisteiden indeksit talletetaan toiseen listaan (indexlist).
  - On myös mahdollista tallettaa kärkipisteet kolmioittain, jolloin indeksilistaa ei käytetä. (Seuraavat esimerkit on toteutettu näin)
- Kolmioinnin päällä käytetään usein jotain tehosteita kuten esimerkiksi teksturointia, valaistusmalleja jne., joilla pinta saadaan näyttämään luonnollisemmalta.

Kolmiointi

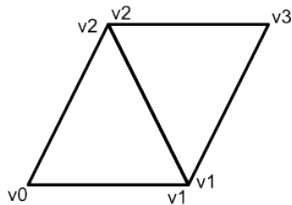
Indeksointi

Without indexing

[0,0, 2,0, 1,2, 1,2, 2,0, 3,2]

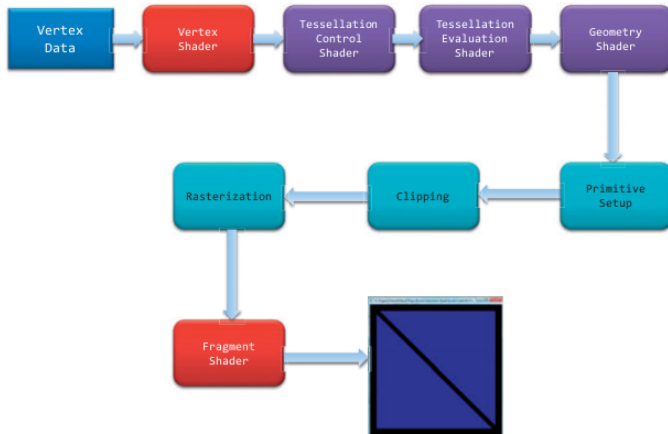
With indexing

[0,1,2, 2,1,3]
[0,0, 2,0, 1,2, 3,2]

Vertices
reused
twice

OpenGL-liukuhihna

Esimerkit

- Muokattu
<http://www.opengl-tutorial.org/beginners-tutorials/>
- Käyttävät GLFW-kirjastoa, <http://www.glfw.org/>, mutta ovat helposti muokattavissa esimerkiksi glut-rajapinnan päällä toimiviksi.
- Tarvittaessa korvaa `common/shader.cpp`:stä `#include <glew.h>` seuraavilla riveillä:

```
1 #define GL_GLEXT_PROTOTYPES 1
2 #include <GL/glut.h>
```

Kolmio GLFW:llä 1/7

glfw_kolmio.zip

```
1 #include <stdio>
2 #include <stdlib>
3 #include <GL/glew.h>
4 #include <glfw3.h>
5 #include <glm/glm.hpp>
6 using namespace glm;
7 #include <common/shader.hpp>
8
9 GLFWwindow* window;
10 GLuint programID;
11 GLuint vertexbuffer;
12 GLuint VertexArrayID;
13 GLuint colorbuffer;
```


Kolmio GLFW:llä 2/7

```
1 void Render(void) {
2     glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT );
3     glUseProgram(programID);
4     glEnableVertexAttribArray(0);
5     glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
6     glVertexAttribPointer(
7         0,          // must match the layout in the shader.
8         3,          // size
9         GL_FLOAT,   // type
10        GL_FALSE,   // normalized
11        0,          // stride
12        (void*)0    // array buffer offset
13    );
```

Kolmio GLFW:llä 3/7

```
1  glEnableVertexAttribArray(1);
2  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
3  glVertexAttribPointer(
4      1,          // must match the layout in the shader.
5      3,          // size
6      GL_FLOAT,   // type
7      GL_FALSE,   // normalized?
8      0,          // stride
9      (void*)0    // array buffer offset
10 );
11 glDrawArrays(GL_TRIANGLES, 0, 3);
12 glDisableVertexAttribArray(0);
13 glDisableVertexAttribArray(1);
14 glfwSwapBuffers(window);
15 }
```

Kolmio GLFW:llä 4/7

```
1 void Init(void) {
2     glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
3
4     glGenVertexArrays(1, &VertexArrayID);
5     glBindVertexArray(VertexArrayID);
6
7     programID = LoadShaders(
8         "VertexShader.vertexshader",
9         "ColorFragmentShader.fragmentshader" );
10
11     static const GLfloat g_vertex_buffer_data[] = {
12         -0.5f, -0.5f, 0.0f, 0.5f, 0.0f, 0.0f,
13         0.0f, 0.5f, 0.0f, };
14
15     glGenBuffers(1, &vertexbuffer);
16     glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
17     glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
18         sizeof(g_vertex_buffer_data),
19         g_vertex_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
```

Kolmio GLFW:llä 5/7

```
1  static const GLfloat g_color_buffer_data[] = {
2      1.0f,  0.0f,  0.0f,
3      0.0f,  1.0f,  0.0f,
4      0.0f,  0.0f,  1.0f,
5  };
6  glGenBuffers(1, &colorbuffer);
7  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
8  glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
9      sizeof(g_color_buffer_data),
10     g_color_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
11 }
12
13 void Uninit(void) {
14     glDeleteBuffers(1, &vertexbuffer);
15     glDeleteBuffers(1, &colorbuffer);
16     glDeleteVertexArrays(1, &VertexArrayID);
17     glDeleteProgram(programID);
18 }
```

Kolmio GLFW:llä 6/7

```
1 int main( void ) {
2     if( !glfwInit() )
3     {
4         fprintf( stderr, "Failed to initialize GLFW\n" );
5         return -1;
6     }
7
8     glfwWindowHint( GLFW_SAMPLES, 4 );
9     glfwWindowHint( GLFW_CONTEXT_VERSION_MAJOR, 3 );
10    glfwWindowHint( GLFW_CONTEXT_VERSION_MINOR, 3 );
11    glfwWindowHint( GLFW_OPENGL_PROFILE,
12                    GLFW_OPENGL_CORE_PROFILE );
13
14    window = glfwCreateWindow( 1024, 768,
15                              "Tutorial 02 – Red triangle", NULL, NULL );
16    if( window == NULL ){
17        fprintf( stderr, "Failed to open GLFW window." );
18        glfwTerminate();
19        return -1;
20    }
21    glfwMakeContextCurrent( window );
```

Kolmio GLFW:llä 7/7

```
1  glewExperimental = true; // Needed for core profile
2  if (glewInit() != GLEW_OK) {
3      fprintf(stderr, "Failed to initialize GLEW\n");
4      return -1;
5  }
6
7  glfwSetInputMode(window, GLFW_STICKY_KEYS, GL_TRUE);
8  Init();
9
10 do{
11     Render();
12     glfwPollEvents();
13 }
14 while( glfwGetKey(window, GLFW_KEY_ESCAPE ) != GLFW_PRESS &&
15        glfwWindowShouldClose(window) == 0 );
16
17 glfwTerminate();
18
19 return 0;
20 }
```

VertexShader.vertexshader

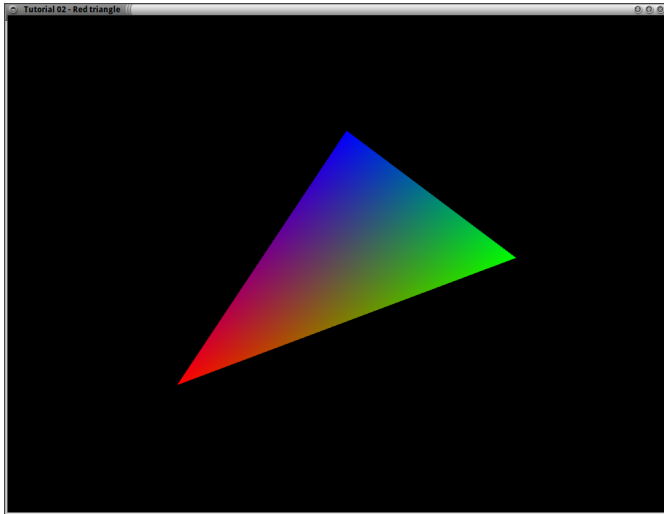
```
1 #version 330 core
2
3 // Input vertex data
4 layout(location = 0) in vec3 vertexPosition_modelspace;
5 layout(location = 1) in vec3 vertexColor;
6
7 // Output data ; will be interpolated for each fragment.
8 out vec3 fragmentColor;
9
10 /* system outputs
11 vec4 gl_Position;
12 float gl_PointSize;
13 float gl_ClipDistance []; */
14
15 void main(){
16 gl_Position.xyz = vertexPosition_modelspace;
17 gl_Position.w = 1.0; //position
18
19 fragmentColor = vertexColor;
20 }
```

ColorFragmentShader.fragmentshader

```
1 #version 330 core
2
3 // Interpolated values from the vertex shaders
4 in vec3 fragmentColor;
5 /*system inputs
6 in vec4 gl_FragCoord;
7 in bool gl_FrontFacing;
8 in vec2 gl_PointCoord; */
9
10 // Ouput data
11 out vec3 color;
12
13 void main(){
14
15 // Output color = color specified in the vertex shader ,
16 // interpolated between all 3 surrounding vertices
17 color = fragmentColor;
18 }
```


Ajoesimerkki

Harjoituksia

(Ex 19) Kirjoita pohja OpenGL-ohjelmalle. Ohjelmiston OpenGL-osat on sijoitettu `renderer.cpp`-tiedostoon, jota pohjan käyttäjä muokkaa. Alla on tiedostoon liittyvä otsikkotiedosto ja seuraavassa diassa itse `renderer.cpp`-tiedoston runko. Voit käyttää GLFW:n sijasta jotain muuta kirjastoa (esim SDL:ää) jos haluat, jolloin `Init`-funktion parametrin tyyppi tietenkin vaihtuu. Voit toteuttaa pohjan myös luokkana jos haluat.

```
1 #ifndef __RENDERER_H__
2 #define __RENDERER_H__
3
4 namespace renderer {
5     void Render(void);
6     void Init(GLFWwindow* w);
7     void Uninit(void);
8 }
9
10 #endif
```

Harjoituksia

- (Ex 20) Muokkaa esimerkkiä siten että kolmion värityksestä poistetaan punainen komponentti. Vihje: Värit ilmoitetaan `vec3`-tyyppisellä vektorilla, joka sijoitetaan `color`-muuttujaan fragmentshaderissa. käytä muodostinta `vec3(GLfloat r, GLfloat g, GLfloat b)` ja viittaa vektorin alkioihin `[]`-operaattorilla.
- (Ex 21) Muokkaa esimerkkiä (alkuperäistä) siten että kolmion pikselit joiden ruudun koordinaatin $x \times y$ on parillinen maalataan mustalla ja muut kolmion pikselit valkoisella. Vihje: Fragmentshaderin `gl_FragCoord`-parametri.
- (Ex 22) Muokkaa esimerkkiä siten että kolmion kärkipisteen x -koordinaatteihin lisätään $0.25 \sin(100.0 * y^2)$. Vihje: vertexshader.

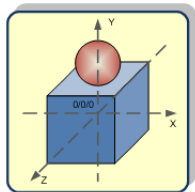
OpenGL Mathematics (GLM)

- <http://glm.g-truc.net/>
- “GLSL-yhteensopiva”
  - Nimeämiset
  - Toiminnallisuus
  - Rakenteet
- Algebralliset operaatiot
- Siirto
- Kierto
- Perspektiivi
- Skaalaus
- Satunnaisluvut (erilaisilla jakaumilla)
- ...

OpenGL:n koordinaatistot

- Objektin koordinaatisto
  - Koordinaatisto jossa graafikko on suunnitellut objektin
- Maailman koordinaatisto
  - Koordinaatisto jossa peli tapahtuu
- Kameran koordinaatisto
  - Maailma suhteessa kameraan
- Kuvaruudin koordinaatisto
  - Kameran kuva projisoituna kuvatasolle (näytölle)

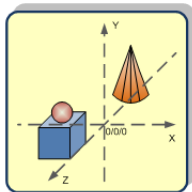
Koordinaatistomuunnokset

Object Space

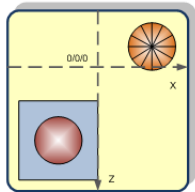
Model Matrix

World Space

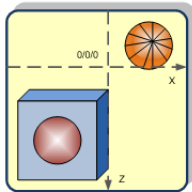
View Matrix

Camera Space

Projection Matrix

Screen Space

Harjoituksia

(Ex 23) Tutustu GLM:ään ja laske sen avulla

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 2 & 0 & 1 & 1 \\ 2 & 0 & 2 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 2 & 0 & 2 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 3 \\ 4 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 3 \\ 3 \\ 7 \\ 6 \end{pmatrix}$$

HUOM: `mat4:n` muodostimessa 16 parametria annetaan sarakkeittain (4 ensimmäistä muodostavat 1. sarakkeen jne).

Esimerkki

Olkoon pisteet $\mathbf{p}_1 = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$ ja $\mathbf{p}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ määriteltynä objektin koordinaatistossa. Objekti on kiertynyt $\frac{\pi}{2}$ radiaania origon ympäri vastapäivään, skaalattu kertoimella 2 ja sen keskipiste (objektin koordinaatiston origo) sijaitsee maailman koordinaatistossa pisteessä $\begin{pmatrix} 3 \\ -1 \end{pmatrix}$. Laske muunnosmatriisi GLM:n `mat4`-tyyppiä käyttäen. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_1$ ja $\mathbf{p}_2$ sijainti maailman koordinaatistossa.

Ratkaisu 1/4

```
1 #define GLM_FORCE_RADIANS
2 #include <glm/glm.hpp>
3 #include <glm/gtc/matrix_transform.hpp>
4 #include <glm/gtx/transform.hpp>
5 #include <iostream>
6
7 using namespace glm;
8 using namespace std;
9
10 void PrintVec(const vec4 &v) {
11     for(int i=0; i<4; i++) {
12         cout<<v[i]<<"\n";
13     }
14     cout<<"\n";
15 }
```

Ratkaisu 2/4

```
1 void PrintMatrix(const mat4 &m) {  
2     for(int i=0; i<4; i++) {  
3         for(int j=0; j<4; j++) {  
4             cout<<m[j][i]<<" ";  
5         }  
6         cout<<"\n";  
7     }  
8     cout<<"\n";  
9 }
```

Ratkaisu 3/4

```
1 int main(int argc, char **argv) {  
2     vec4 p1(0.0, 0.0, 0.0, 1.0);  
3     // kierto -> (0,0) skaalaus -> (0,0) siirto -> (3,-1)  
4     // kamera -> (0, -3)  
5     // projektio -> (0, -1)  
6     vec4 p2(1.0, 0.0, 0.0, 1.0);  
7     // kierto -> (0,1) skaalaus -> (0,2) siirto -> (3, 1)  
8     // kamera -> (0, -1)  
9     // projektio -> (0, -1/3)  
10    vec3 x_axis(1.0, 0.0, 0.0);  
11    vec3 y_axis(0.0, 1.0, 0.0);  
12    vec3 z_axis(0.0, 0.0, 1.0);
```

Ratkaisu 4/4

```
1  vec3 s(2.0); //skaalaus
2  vec3 t(3, -1, 0.0); //siirto
3  vec3 r=z_axis; //kierto
4
5  mat4 R=rotate(3.14159265f/2.0f, r);
6  mat4 S=scale(s);
7  mat4 T=translate(t);
8
9  mat4 T_total=T*S*R;
10 PrintVec(T_total*p1);
11 PrintVec(T_total*p2);
12 PrintMatrix(T_total);
```

Ajoesimerkki

3

-1

0

1

3

1

0

1

-8.74228e-08 -2 0 3

2 -8.74228e-08 0 -1

0 0 2 0

0 0 0 1

Esimerkki

Asetetaan edelleen kamera (maailman koordinaatiston) pisteeseen $\begin{pmatrix} 3 \\ 2 \end{pmatrix}$ siten että y-akseli osoittaa ylös kameran näkymässä ja x-akseli oikealle. Laske muunnosmatriisi objektin koordinaatistosta kameran koordinaatistoon. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_1$ ja $\mathbf{p}_2$ sijainti kameran koordinaatistossa.

Ratkaisu

```
1    vec3 cam_pos(3, 2, 0);
2    vec3 cam_up=y_axis;
3    vec3 cam_right=x_axis;
4    vec3 cam_front=-z_axis; //oikeakainen koordinaatisto
5
6    mat4 C=lookAt(cam_pos, cam_pos+cam_front, cam_up);
7    T_total=C*T_total;
8
9    PrintVec(T_total*p1);
10   PrintVec(T_total*p2);
11   PrintMatrix(T_total);
```

Ajoesimerkki

-3

0

1

-8.74228e-08

-1

0

1

-8.74228e-08 -2 0 0

2 -8.74228e-08 0 -3

0 0 2 0

0 0 0 1

Esimerkki

Kuvaruudun piirtoala on $[-1, 1] \times [-1, 1]$ ja sille halutaan projisoida kameran koordinaatistosta alue $[-4, 4] \times [-3, 3]$. Laske muunnosmatriisi objektin koordinaatistosta ruudun koordinaatistoon. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_1$ ja $\mathbf{p}_2$ sijainti ruudulla. (Näkyvätkö ne ruudulla?)

Ratkaisu

```
1  float v_width=8.0; //viewport in camera coord
2  float v_height=6.0;
3
4  mat4 T_projection=ortho(-0.5f*v_width, 0.5f*v_width, ↵
    -0.5f*v_height, 0.5f*v_height);
5  T_total=T_projection*T_view*T_model;
6  PrintVec(T_total*p1);
7  PrintVec(T_total*p2);
8  PrintMatrix(T_total);
```

Ajoesimerkki

-1

0

1

-2.18557e-08

-0.333333

0

1

-2.18557e-08 -0.5 0 0

0.666667 -2.91409e-08 0 -1

0 0 -2 0

0 0 0 1

Harjoituksia

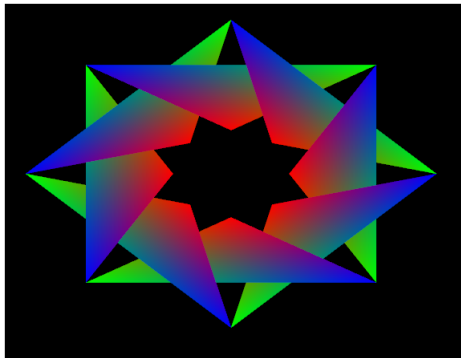
- (Ex 24) Edellisen esimerkin muunnokset on helppo tarkastaa paperilla ja kynällä. Tarkasta ne! Pisteiden $\mathbf{p}_1$ ja $\mathbf{p}_2$ koordinaatit eri koordinaatistoissa löytyvät aikaisemmasta koodiesimerkistä.
- (Ex 25) Olkoon pisteet $\mathbf{p}_1 = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \end{pmatrix}$, $\mathbf{p}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ ja $\mathbf{p}_3 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ määriteltynä objektin koordinaatistossa. Objekti on kiertynyt $\frac{\pi}{6}$ radiaania origon ympäri myötäpäivään, skaalattu kertoimella 0.3 ja sen keskipiste (objektin koordinaatiston origo) sijaitsee maailman koordinaatistossa pisteessä $\begin{pmatrix} -2 \\ -1 \end{pmatrix}$. Laske muunnosmatriisi GLM:N `mat4`-tyyppiä käyttäen. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_1$ ja $\mathbf{p}_2$ sijainti maailman koordinaatistossa.

Harjoituksia

- (Ex 26) Asetetaan edelleen kamera (maailman koordinaatiston) pisteeseen $\begin{pmatrix} 1.2 \\ 0.1 \end{pmatrix}$ siten että y -akseli osoittaa ylös kameran näkymässä ja x -akseli oikealle. Laske muunnosmatriisi objektin koordinaatistosta kameran koordinaatistoon. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_i$ sijainti kameran koordinaatistossa.
- (Ex 27) Kuvaruudun piirtoala on $[-1, 1] \times [-1, 1]$ ja sille halutaan projisoida kameran koordinaatistosta alue $[-3, 3] \times [-3, 3]$. Laske muunnosmatriisi objektin koordinaatistosta ruudun koordinaatistoon. Laske myös pisteiden $\mathbf{p}_i$ sijainti ruudulla. (Näkyvätkö ne ruudulla?)

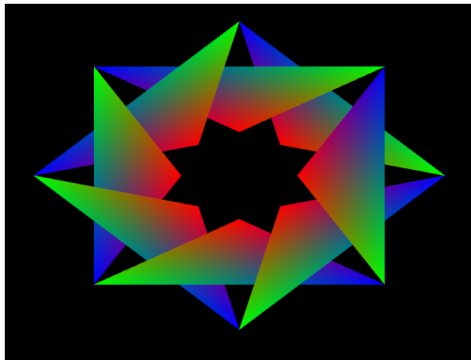
Miksi käytämme z-akselia 2D-grafiikassa? 1/2

- Piirretään kuvio joka koostuu 8 kolmiosta:

Miksi käytämme z-akselia 2D-grafiikassa? 2/2

- Ehkä tulos olikin tällainen:

- OpenGL piirtää objektit siinä järjestyksessä kuin ne ovat ohjelmassa.
→ Lopputulos ei välttämättä ole halutunlainen.

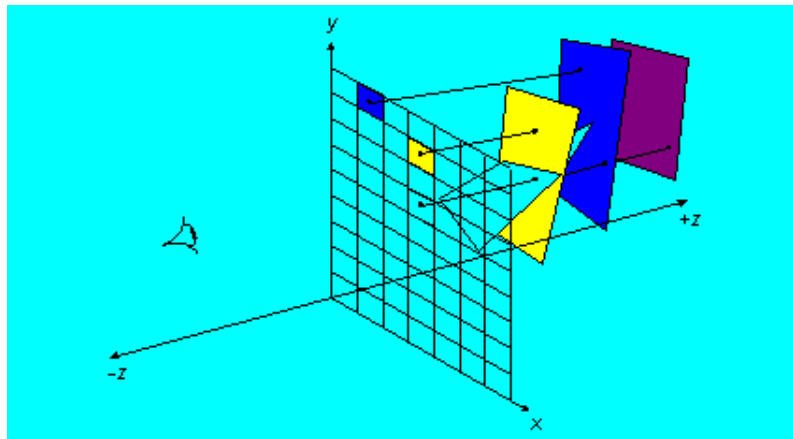
Z-puskurointi

Idea: Jokaiselle pikselille

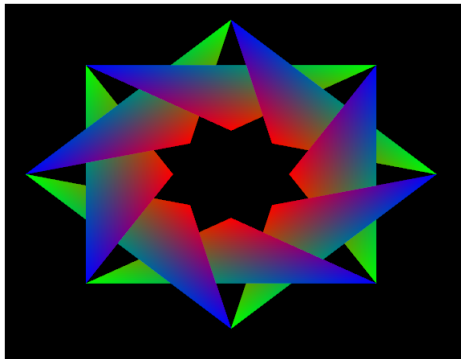
- Lasketaan pikselille z-koordinaatti.
- Jos pikselin z on suurempi kuin aikaisempi samassa kohdassa ollen pikselin z, eli pikseli on kameran ja aikaisemman pikselin välissä, niin päivitetään z-koordinaatti taulukkoon ja piirretään pikseli.

Z-puskurointi

Kuva jonka halusimme

Koodi kuvaan 1/6

```
1 void renderer::Init(GLFWwindow* w) {
2     window=w;
3     glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
4     glEnable(GL_DEPTH_TEST);
5
6     glGenVertexArrays(1, &VertexArrayID);
7     glBindVertexArray(VertexArrayID);
8
9     programID = LoadShaders( "VertexShader.vertexshader",
10                             "FragmentShader.fragmentshader" );
11     MVP_MatrixID = glGetUniformLocation(programID, "MVP");
12
13     static const GLfloat g_vertex_buffer_data[] = {
14         0.1f,  0.1f, -0.1f,
15         0.5f,  0.0f, -0.1f,
16         0.0f,  0.5f, -0.9f,
17     };
```

Koodi kuvaan 2/6

```
1  glGenBuffers(1, &vertexbuffer);
2  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
3  glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
4      sizeof(g_vertex_buffer_data),
5      g_vertex_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
6
7  static const GLfloat g_color_buffer_data[] = {
8      1.0f,  0.0f,  0.0f,
9      0.0f,  1.0f,  0.0f,
10     0.0f,  0.0f,  1.0f,
11 };
12
13 N_triangles=1;
14 glGenBuffers(1, &colorbuffer);
15 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
16 glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
17     sizeof(g_color_buffer_data),
18     g_color_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
19 }
```

Koodi kuvaan 3/6

```
1 void renderer::Render(void) {
2     glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
3     glUseProgram(programID);
4     glm::mat4 MVP_saved=MVP;
5     const int N_repeat=8;
6     for(int j=0; j<N_repeat/N_triangles; j++) {
7         glUniformMatrix4fv(MVP_MatrixID, 1,
8             GL_FALSE, &MVP[0][0]);
9         glEnableVertexAttribArray(0);
10        glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
11        glVertexAttribPointer(
12            VERTEX_POSITION, //layout in the shader.
13            3,               // size
14            GL_FLOAT,        // type
15            GL_FALSE,        // normalized
16            0,               // stride
17            (void*)0         // array buffer offset
18        );
```

Koodi kuvaan 4/6

```
1 glEnableVertexAttribArray(1);
2 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
3 glVertexAttribPointer(
4     VERTEX_COLOR,          // must match the layout in the ↵
5     3,                     // size
6     GL_FLOAT,              // type
7     GL_FALSE,              // normalized?
8     0,                     // stride
9     (void*)0               // array buffer offset
10 );
11 glDrawArrays(GL_TRIANGLES, 0, 3*N_triangles);
12 MVP=glm::rotate(2.0f*3.14159265f
13     /(N_repeat/N_triangles),
14     glm::vec3(0.0f, 0.0f, 1.0f))*MVP;
15 }
```

Koodi kuvaan 5/6

```
1 MVP=MVP_saved;  
2 glDisableVertexAttribArray(0);  
3 glDisableVertexAttribArray(1);  
4 glfwSwapBuffers(window);  
5 }
```

Koodi kuvaan 6/6

```
1 void renderer::Uninit(void) {  
2     glDeleteBuffers(1, &vertexbuffer);  
3     glDeleteBuffers(1, &colorbuffer);  
4     glDeleteVertexArrays(1, &VertexArrayID);  
5     glDeleteProgram(programID);  
6 }
```


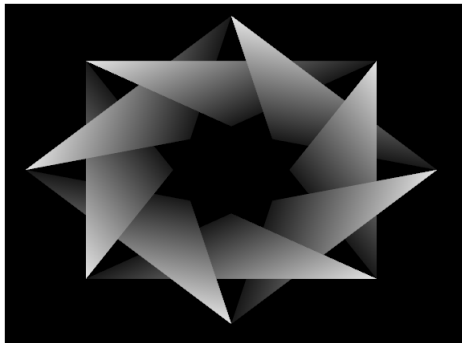
VertexShader.vertexshader

```
1 #version 330 core
2
3 //Defined also in vertexshader.h
4 #define VERTEX_POSITION 0
5 #define VERTEX_COLOR 1
6
7 layout(location = VERTEX_POSITION) in vec3 ↵
    vertexPosition_modelspace;
8 layout(location = VERTEX_COLOR) in vec3 vertexColor;
9
10 out vec3 fragmentColor;
11 /* system outputs
12 vec4 gl_Position;
13 float gl_PointSize;
14 float gl_ClipDistance []; */
15 uniform mat4 MVP;
16
17 void main() {
18     gl_Position = MVP * vec4(vertexPosition_modelspace,1);
19     fragmentColor = vertexColor;
20 }
```

FragmentShader.fragmentshader

```
1 #version 330 core
2
3 in vec3 fragmentColor;
4 /*system inputs
5 in vec4 gl_FragCoord;
6 in bool gl_FrontFacing;
7 in vec2 gl_PointCoord; */
8 out vec3 color; // Output data
9
10 void main(){
11     color = fragmentColor;
12 }
```

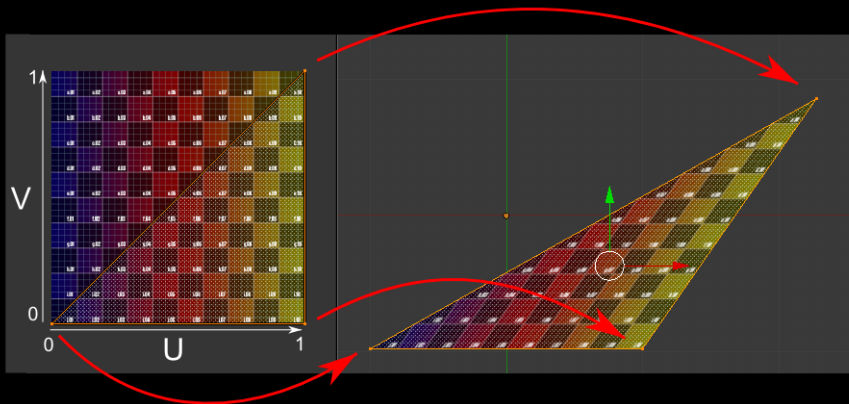
Z-arvot

Harjoituksia

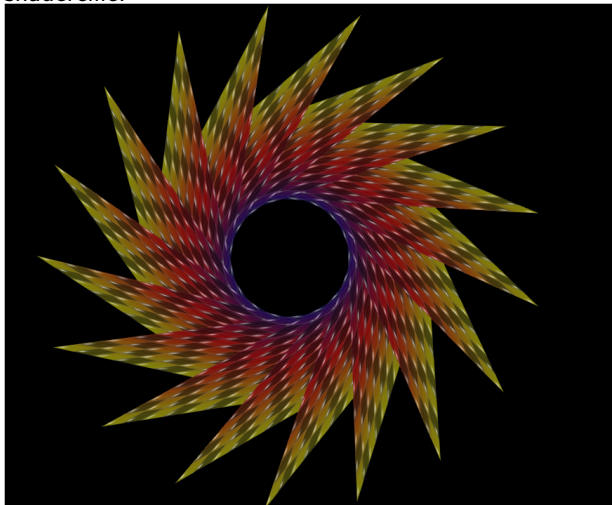
- (Ex 28) Muokkaa edellistä esimerkkiä siten että kuvio pyörii origon ympäri.
- (Ex 29) Muokkaa edellistä edelleen s.e kukin kolmio pyörii objektin koordinaatiston origon ympäri ja on skaalattu kertoimella 1.2.

Texturemapping

Texturemapping

Esimerkki Texturoinnista, indeksoinnista, sekä uniform-parametreista shadereille.

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 1/12

```
1 #define GLM_FORCE_RADIANS
2 #include <cstdio>
3 #include <cstdlib>
4 #include <GL/glew.h>
5 #include <glfw3.h>
6 #include <glm/glm.hpp>
7 #include <glm/gtc/matrix_transform.hpp>
8 #include <glm/gtx/transform.hpp>
9 #include <common/shader.hpp>
10 #include <common/texture.hpp>
11 #include <iostream>
12
13 #include "renderer.h"
14 #include "vertexshader.h"
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 2/12

```
1 namespace {
2     GLuint programID;
3     GLuint vertexbuffer;
4     GLuint VertexArrayID;
5     GLuint indexbuffer;
6     GLFWwindow* window;
7     float alpha=0.0f;
8     glm::mat4 MVP(1.0);
9     GLuint MVP_MatrixID;
10    GLuint TextureID;
11    GLuint uvbuffer;
12    GLuint Texture;
13 };
14
15 void renderer::FramebufferSizeCallback(
16     GLFWwindow* window, int width, int height) {
17     glViewport(0, 0, width, height);
18 }
19 // main.cpp:ssa: glfwSetFramebufferSizeCallback(window, ↵
    renderer::FramebufferSizeCallback);
```


Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 3/12

```
1 void renderer::Render(void) {  
2     const int N_repeat=17;  
3  
4     glm::vec3 x_axis(1.0, 0.0, 0.0);  
5     glm::vec3 y_axis(0.0, 1.0, 0.0);  
6     glm::vec3 z_axis(0.0, 0.0, 1.0);  
7  
8     glm::vec3 cam_pos(0, 0, 0);  
9     glm::vec3 cam_up=y_axis;  
10    glm::vec3 cam_right=x_axis;  
11    glm::vec3 cam_front=-z_axis; //oikeakatinen ←  
        koordinaatisto  
12    glm::mat4 P=glm::lookAt(cam_pos, cam_pos+cam_front,  
13        cam_up);
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 4/12

```
1  glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT );
2  glUseProgram(programID);
3
4  glActiveTexture(GL_TEXTURE0);
5  glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, Texture);
6  // Use Texture Unit 0
7  glUniform1i(TextureID, 0);
8
9  int width, height;
10 glfwGetFramebufferSize(window, &width, &height);
11 glm::mat4 V=glm::ortho(-1.0f, 1.0f,
12     -1.0f*height/width, 1.0f*height/width);
13 glm::mat4 VP=V*P;
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 5/12

```
1  for(int j=0; j<N_repeat; j++) {  
2      glm::mat4 M=  
3          glm::rotate(alpha+j*2.0f*3.14159265f/N_repeat,  
4              z_axis)*  
5          glm::translate(glm::vec3(0.0, 0.3, 0))*  
6          glm::scale(glm::vec3(0.75));  
7      MVP=VP*M;
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 6/12

```
1      glUniformMatrix4fv(MVP_MatrixID, 1, GL_FALSE, &MVP↵  
        [0][0]);  
2      glEnableVertexAttribArray(0);  
3      glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);  
4      glVertexAttribPointer(  
5          VERTEX_POSITION,  
6          3,           // size  
7          GL_FLOAT,    // type  
8          GL_FALSE,    // normalized  
9          0,           // stride  
10         (void*)0     // array buffer offset  
11     );
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 7/12

```
1  glEnableVertexAttribArray(1);
2  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, uvbuffer);
3  glVertexAttribPointer(
4      TEXTURE_DATA,
5      2, // size : U+V => 2
6      GL_FLOAT, // type
7      GL_FALSE, // normalized?
8      0, // stride
9      (void*)0 // array buffer offset
10 );
11 glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, indexbuffer);
12 glDrawElements(GL_TRIANGLES, 3,
13     GL_UNSIGNED_BYTE, (GLvoid*)0);
14 }
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 8/12

```
1  alpha+=0.005f;  
2  glDisableVertexAttribArray(0);  
3  glDisableVertexAttribArray(1);  
4  glfwSwapBuffers(window);  
5  }
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 9/12

```
1 void renderer::Init(GLFWwindow* w) {
2     window=w;
3     glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
4     glEnable(GL_DEPTH_TEST);
5
6     glGenVertexArrays(1, &VertexArrayID);
7     glBindVertexArray(VertexArrayID);
8     programID = LoadShaders( "VertexShader.vertexshader",
9                             "FragmentShader.fragmentshader" );
10    MVP_MatrixID = glGetUniformLocation(programID, "MVP");
11
12    static const GLfloat g_vertex_buffer_data[] = {
13        -0.1f,  -0.2f,  -0.85f,
14        0.85f,  0.0f,  -0.2f,
15        0.1f,   0.1f,  -0.9f,
16    };
17    glGenBuffers(1, &vertexbuffer);
18    glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
19    glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
20                sizeof(g_vertex_buffer_data),
21                g_vertex_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 10/12

```
1  static const GLubyte g_indices [] ={  
2      0, 1, 2,  
3  };  
4  glGenBuffers(1, &indexbuffer);  
5  glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, indexbuffer);  
6  glBufferData(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER,  
7      sizeof(g_indices), g_indices, GL_STATIC_DRAW);
```


Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 11/12

```
1  static const GLfloat g_uv_buffer_data[] = {
2      0.0, 0.0,
3      1.0, 0.0,
4      1.0, 1.0,
5  };
6  glGenBuffers(1, &uvbuffer);
7  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, uvbuffer);
8  glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER, sizeof(g_uv_buffer_data),
9      g_uv_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
10 TextureID = glGetUniformLocation(programID, "↵
    myTextureSampler");
11
12 Texture = loadBMP_custom("./uvtemplate.bmp");
13 }
```

Esimerkki texturoinnista ja indeksoinnista 12/12

```
1 void renderer::Uninit(void) {  
2     glDeleteBuffers(1, &vertexbuffer);  
3     glDeleteBuffers(1, &uvbuffer);  
4     glDeleteVertexArrays(1, &VertexArrayID);  
5     glDeleteProgram(programID);  
6 }
```

vertexshader.h

```
1 #ifndef __VERTEXSHADER_H__
2 #define __VERTEXSHADER_H__
3
4 //defined also in vertexshader
5 #define VERTEX_POSITION 0
6 #define TEXTURE_DATA 1
7
8 #endif
```

VertexShader.vertexshader

```
1 #version 330 core
2
3 //Defined also in vertexshader.h
4 #define VERTEX_POSITION 0
5 #define TEXTURE_DATA 1
6
7 layout(location = VERTEX_POSITION)
8     in vec3 vertexPosition_modelspace;
9 layout(location = TEXTURE_DATA) in vec2 vertexUV;
10 uniform mat4 MVP;
11
12 out vec2 UV;
13 /* system outputs
14 vec4 gl_Position;
15 float gl_PointSize;
16 float gl_ClipDistance [];*/
17
18 void main() {
19     gl_Position = MVP * vec4(vertexPosition_modelspace,1);
20     UV = vertexUV;
21 }
```

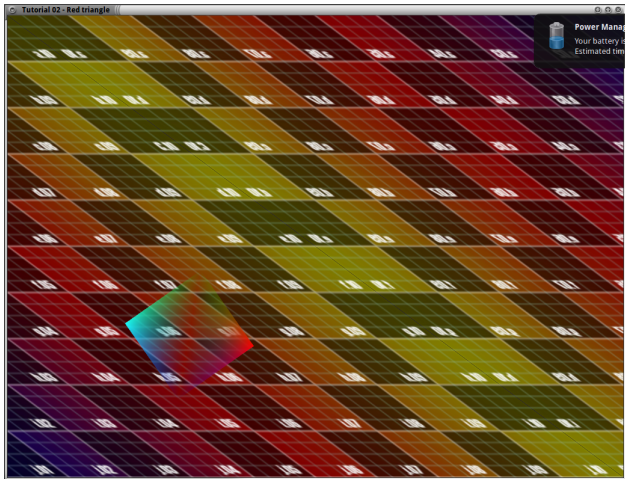
Fragmentsshader.fragmentshader

```
1 #version 330 core
2
3 in vec2 UV;
4 uniform sampler2D myTextureSampler; // Texture data
5 /*system inputs
6 in vec4 gl_FragCoord;
7 in bool gl_FrontFacing;
8 in vec2 gl_PointCoord; */
9 out vec3 color; // Output data
10
11 void main(){
12     color=texture(myTextureSampler , UV).rgb;
13 }
```

Harjoituksia

(Ex 30) Kirjoita ohjelma joka piirtää näytölle kaksi teksturoitua nelikulmiota jotka liikkuvat kahdeksikon muotoista rataa.

Esimerkki

Läpinäkyvyys 1/18

```
1 void renderer::Render(void) {
2     glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT);
3
4     DrawBackground();
5     DrawBox();
6
7     glfwSwapBuffers(window);
8 }
9
10 void renderer::Init(GLFWwindow* w) {
11     window=w;
12     glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
13
14     InitBackground();
15     InitBox();
16
17     glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);
18 }
```


Läpinäkyvyys 2/18

```
1 void InitBackground() {
2     glGenVertexArrays(1, &textureVertexArrayID);
3     glBindVertexArray(textureVertexArrayID);
4
5     textureProgramID = LoadShaders( "Texture.VertexShader",
6         "Texture.FragmentShader");
7
8     static const GLfloat texture_vertex_buffer_data[] = {
9         -1.0, -1.0,  0.9,
10         1.0, -1.0,  0.9,
11        -1.0, 1.0,  0.9,
12         1.0,  1.0,  0.9,
13     };
14
15     glGenBuffers(1, &texturevertexbuffer);
16     glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, texturevertexbuffer);
17     glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER,
18         sizeof(texture_vertex_buffer_data),
19         texture_vertex_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
```

Läpinäkyvyys 3/18

```
1  static const GLubyte texture_indices[] ={
2      0, 1, 2, 1 ,3, 2
3  };
4
5  glGenBuffers(1, &textureindexbuffer);
6  glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER,
7      textureindexbuffer);
8  glBufferData(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER,
9      sizeof(texture_indices), texture_indices,
10     GL_STATIC_DRAW);
```

Läpinäkyvyys 4/18

```
1  static const GLubyte texture_indices [] = {
2      0, 1, 2, 1 ,3, 2
3  };
4
5  glGenBuffers(1, &textureindexbuffer);
6  glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER,
7      textureindexbuffer);
8  glBufferData(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER,
9      sizeof(texture_indices),
10     texture_indices, GL_STATIC_DRAW);
```

Läpinäkyvyys 5/18

```
1  static const GLfloat g_uv_buffer_data[] = {
2      0.0, 0.0,
3      1.0, 0.0,
4      1.0, 1.0,
5      0.0, 1.0,
6  };
7  glGenBuffers(1, &uvbuffer);
8  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, uvbuffer);
9  glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER, sizeof(g_uv_buffer_data),
10     g_uv_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
11
12  TextureID = glGetUniformLocation(textureProgramID,
13     "myTextureSampler");
14
15  Texture = loadBMP_custom("./uvtemplate.bmp");
16
17 }
```

Läpinäkyvyys 6/18

```
1 void InitBox() {  
2     glGenVertexArrays(1, &VertexArrayID);  
3     glBindVertexArray(VertexArrayID);  
4  
5     programID = LoadShaders( "VertexShader.vertexshader",  
6                             "FragmentShader.fragmentshader" );  
7     MVP_MatrixID = glGetUniformLocation(programID, "MVP");  
8     wh_VectorID = glGetUniformLocation(programID, "wh");
```

Läpinäkyvyys 7/18

```
1  static const GLfloat g_vertex_buffer_data[] = {
2      -0.1f,  -0.1f,  -0.0f,
3      0.1f,   -0.1f,  -0.0f,
4      -0.1f,   0.1f,  -0.0f,
5      0.1f,   0.1f,  -0.0f,
6  };
7
8  glGenBuffers(1, &vertexbuffer);
9  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
10 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER,
11     sizeof(g_vertex_buffer_data),
12     g_vertex_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
```

Läpinäkyvyys 8/18

```
1  static const GLfloat g_color_buffer_data[] = {
2      1.0f,  0.0f, 0.0f, 1.0f,
3      0.0f,  1.0f, 0.0f, 0.0f,
4      0.0f,  0.0f, 1.0f, 0.0f,
5      0.1f,  1.0f, 1.0f, 1.0f,
6  };
7
8  glGenBuffers(1, &colorbuffer);
9  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
10 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER,
11     sizeof(g_color_buffer_data),
12     g_color_buffer_data, GL_STATIC_DRAW);
```

Läpinäkyvyys 9/18

```
1  static const GLubyte g_indices[] ={
2      0, 1, 2, 1 ,3, 2
3  };
4  glGenBuffers(1, &indexbuffer);
5  glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, indexbuffer);
6  glBufferData(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, sizeof(g_indices),
7      g_indices, GL_STATIC_DRAW);
8
9  N_vertex=sizeof(g_indices)/sizeof(*g_indices);
10 }
```


Läpinäkyvyys 10/18

```
1 void DrawBackground() {  
2     glDisable(GL_BLEND);  
3     glUseProgram(textureProgramID);  
4  
5     glActiveTexture(GL_TEXTURE0);  
6     glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, Texture);  
7     glUniform1i(TextureID, 0);
```

Läpinäkyvyys 11/18

```
1 glEnableVertexAttribArray(0);
2 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, texturevertexbuffer);
3 glVertexAttribPointer(
4     VERTEX_POSITION,
5     3,           // size
6     GL_FLOAT,    // type
7     GL_FALSE,    // normalized
8     0,           // stride
9     (void*)0     // array buffer offset
10 );
```

Läpinäkyvyys 12/18

```
1  glEnableVertexAttribArray(1);
2  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, uvbuffer);
3  glVertexAttribPointer(
4      TEXTURE_DATA,
5      2,           // size : U+V => 2
6      GL_FLOAT,    // type
7      GL_FALSE,    // normalized?
8      0,           // stride
9      (void*)0     // array buffer offset
10 );
11 glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, textureindexbuffer↵
12 );
13 glDrawElements(GL_TRIANGLES, 6, GL_UNSIGNED_BYTE,
14                (GLvoid*)0);
15 glDisableVertexAttribArray(0);
16 glDisableVertexAttribArray(1);
17 }
```

Läpinäkyvyys 13/18

```
1 void DrawBox() {  
2     glEnable(GL_BLEND);  
3     glm::vec3 x_axis(1.0, 0.0, 0.0);  
4     glm::vec3 y_axis(0.0, 1.0, 0.0);  
5     glm::vec3 z_axis(0.0, 0.0, 1.0);  
6  
7     glm::vec3 cam_pos(0, 0, 0);  
8     glm::vec3 cam_up=y_axis;  
9     glm::vec3 cam_right=x_axis;  
10    glm::vec3 cam_front=-z_axis;  
11    glm::mat4 P=glm::lookAt(cam_pos, cam_pos+cam_front,  
12        cam_up);
```

Läpinäkyvyys 14/18

```
1  glUseProgram(programID);
2  int width, height;
3  glfwGetFramebufferSize(window, &width, &height);
4  glm::mat4 V=glm::ortho(-1.0f, 1.0f,
5      -1.0f*height/width, 1.0f*height/width);
6  glm::mat4 VP=V*P;
7  glm::mat4 M=
8      glm::rotate(alpha, z_axis)*
9      glm::translate(glm::vec3(0.0, 0.5, 0))*
10     glm::scale(glm::vec3(1.5));
11  MVP=VP*M;
12
13  glUniformMatrix4fv(MVP_MatrixID, 1,
14      GL_FALSE, &MVP[0][0]);
15  glUniform2fv(wh_VectorID, 1, &wh[0]);
```

Läpinäkyvyys 15/18

```
1 glEnableVertexAttribArray(0);
2 glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexbuffer);
3 glVertexAttribPointer(
4     VERTEX_POSITION, //layout in the shader.
5     3,               // size
6     GL_FLOAT,        // type
7     GL_FALSE,        // normalized
8     0,               // stride
9     (void*)0         // array buffer offset
10    );
```

Läpinäkyvyys 16/18

```
1  glEnableVertexAttribArray(1);
2  glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, colorbuffer);
3  glVertexAttribPointer(
4      VERTEX_COLOR,
5      4,           // size
6      GL_FLOAT,    // type
7      GL_FALSE,    // normalized?
8      0,           // stride
9      (void*)0     // array buffer offset
10 );
11 glBindBuffer(GL_ELEMENT_ARRAY_BUFFER, indexbuffer);
12 glDrawElements(GL_TRIANGLES, N_vertex,
13               GL_UNSIGNED_BYTE, (GLvoid*)0);
14
15 alpha+=0.005f;
16 glDisableVertexAttribArray(0);
17 glDisableVertexAttribArray(1);
18 }
```

Läpinäkyvyys 17/18

```
1 void renderer::Uninit(void) {  
2     glDeleteBuffers(1, &vertexbuffer);  
3     glDeleteBuffers(1, &colorbuffer);  
4     glDeleteBuffers(1, &texturevertexbuffer);  
5     glDeleteBuffers(1, &textureindexbuffer);  
6     glDeleteVertexArrays(1, &VertexArrayID);  
7     glDeleteVertexArrays(1, &textureVertexArrayID);  
8     glDeleteProgram(programID);  
9     glDeleteProgram(textureProgramID);  
10 }
```


Läpinäkyvyys 18/18

```
1 namespace {
2     GLuint programID;
3     GLuint vertexbuffer;
4     GLuint VertexArrayID;
5     GLuint colorbuffer;
6     GLuint indexbuffer;
7     GLFWwindow* window;
8     float alpha=0.0f;
9     glm::mat4 MVP(1.0);
10    GLuint MVP_MatrixID;
11    glm::vec2 wh;
12    GLuint wh_VectorID;
13    GLuint N_vertex;
14    GLuint texturevertexbuffer;
15    GLuint textureVertexArrayID;
16    GLuint textureindexbuffer;
17    GLuint uvbuffer;
18    GLuint TextureID;
19    GLuint Texture;
20    GLuint textureProgramID;
21 };
```

vertexshader.h

```
1 #ifndef __VERTEXSHADER_H__
2 #define __VERTEXSHADER_H__
3
4 //defined also in vertexshader
5 #define VERTEX_POSITION 0
6 #define VERTEX_COLOR 1
7 #define TEXTURE_DATA 1
8 #endif
```

VertexShader.vertexshader

```
1 #version 330 core
2
3 #define VERTEX_POSITION 0
4 #define VERTEX_COLOR 1
5
6 layout(location = VERTEX_POSITION) in
7     vec3 vertexPosition_modelspace;
8 layout(location = VERTEX_COLOR) in vec4 vertexColor;
9
10 out vec4 fragmentColor;
11 uniform mat4 MVP;
12
13 void main() {
14     gl_Position = MVP * vec4(vertexPosition_modelspace,1);
15     fragmentColor = vertexColor;
16 }
```

FragmentShader.fragmentshader

```
1 #version 330 core
2
3 in vec4 fragmentColor;
4 uniform vec2 wh;
5 /*system inputs
6 in vec4 gl_FragCoord;
7 in bool gl_FrontFacing;
8 in vec2 gl_PointCoord;
9 */
10 out vec4 color; // Output data
11
12 void main(){
13     color=fragmentColor;
14 }
```

Texture.VertexShader

```
1 #version 330 core
2
3 #define VERTEX_POSITION 0
4 #define TEXTURE_DATA 1
5
6 layout(location = VERTEX_POSITION)
7     in vec3 vertexPosition_modelspace;
8 layout(location = TEXTURE_DATA) in vec2 vertexUV;
9
10 out vec2 UV;
11
12 void main() {
13     gl_Position = vec4(vertexPosition_modelspace,1);
14     UV = vertexUV;
15 }
```

Texture.FragmentShader

```
1 #version 330 core
2
3 in vec2 UV;
4 uniform sampler2D myTextureSampler; // Texture data
5
6 out vec3 color; // Output data
7
8 void main(){
9     color = texture(myTextureSampler, UV).rgb;
10 }
```

void glBlendFunc(GLenum sfactor, GLenum dfactor)

$\cdot_s$ = shader output, $\cdot_d$ = framebuffer $R = R_s s_R + R_d d_R$

$G = G_s s_G + G_d d_G$

$B = B_s s_B + B_d d_B$

$A = A_s s_A + A_d d_A$

	(s_R, s_G, s_B, s_A) ja (d_R, d_G, d_B, d_A)
GL_ZERO	$(0, 0, 0, 0)$
GL_ONE	$(1, 1, 1, 1)$
GL_SRC_COLOR	(R_s, G_s, B_s, A_s)
GL_ONE_MINUS_SRC_COLOR	$(1 - R_s, 1 - G_s, 1 - B_s, 1 - A_s)$
GL_DST_COLOR	(R_d, G_d, B_d, A_d)
GL_ONE_MINUS_DST_COLOR	$(1 - R_d, 1 - G_d, 1 - B_d, 1 - A_d)$
GL_SRC_ALPHA	(A_s, A_s, A_s, A_s)
GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA	$(1 - A_s, 1 - A_s, 1 - A_s, 1 - A_s)$

```
void glBlendFunc(GLenum sfactor, GLenum
dfactor)
```

	(s_R, s_G, s_B, s_A) ja (d_R, d_G, d_B, d_A)
GL_DST_ALPHA	(A_d, A_d, A_d, A_d)
GL_ONE_MINUS_DST_ALPHA	$(1 - A_d, 1 - A_d, 1 - A_d, 1 - A_d)$
GL_CONSTANT_COLOR	(R_c, G_c, B_c, A_c)
GL_ONE_MINUS_CONSTANT_COLOR	(R_c, G_c, B_c, A_c)
GL_CONSTANT_ALPHA	(A_c, A_c, A_c, A_c)
GL_ONE_MINUS_CONSTANT_ALPHA	$(1 - A_c, 1 - A_c, 1 - A_c, 1 - A_c)$
GL_SRC_ALPHA_SATURATE	$(\min(A_s, 1 - A_d), \min(A_s, 1 - A_d),$ $\min(A_s, 1 - A_d), 1)$

Muita läpikuultavuuteen liittyviä funktioita

- `glBlendColor(r, g, b, a)` – Asettaa arvot c
- `glBlendFuncSeparate(...)` – Kuten `glBlendFunc`, mutta voidaan asettaa erilaiset kaavat väri- ja α -kanaville.
- `glBlendEquation(GLenum mode)` – “Vaihtaa $+$ -merkin muuksi operaatioksi” värien sekoituksessa.
- `glBlendEquation(GLenum mode)` – Kuten `glBlendEquation`, mutta väriarvoille ja α -kanavalle voidaan asetta oma operaattori.

Harjoituksia

- (Ex 31) Laske edellisen esimerkin väriarvot pikseliin jossa $(R_s, G_s, B_s, A_s) = (1, 0.5, 0, 0.5)$ ja $(R_d, G_d, B_d, A_d) = (1, 1, 1, 0.75)$.
- (Ex 32) Miten tulos muuttuu jos läpinäkyvyydelle käytetään asetusta `glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_DST_ALPHA)`?
- (Ex 33) Laske kahden edellisen tehtävän tulokset jos on annettu komento `glBlendEquation(GL_FUNC_SUBTRACT)`.

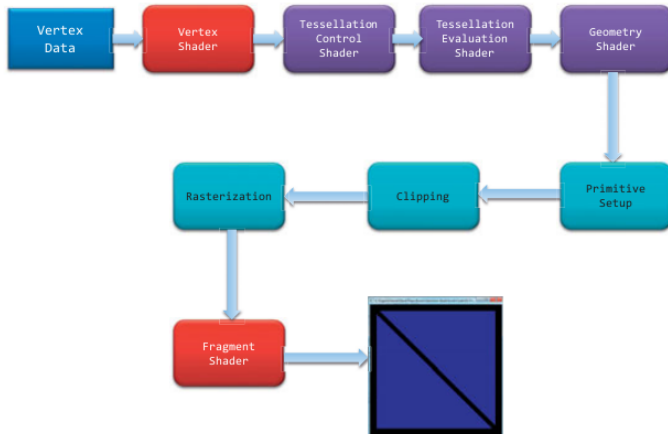
Harjoituksia

- (Ex 34) Kirjoita ohjelma, jossa teksturoitu 8-kulmio sekä yksivärinen neliö liikkuvat ruudulla ennalta määrätyillä radoilla (esim ympyrää)
- (Ex 35) Lisää neliöön läpinäkuultavuus (α -kanava).
- (Ex 36) Muokkaa 8-kulmion piirtoa siten, että punaiset `rgb=vec3(1.0, 0.0, 0.0)` kohdat ovat läpinäkyviä. Vihje: Fragmentshader.

Yleistä

- Ohjelmoitava osa OpenGL-liukuhihnaa
- Vertex shader, Geometry shader, Fragment shader
- Tessellation control ja Evaluation shader, OpenGL 4.0 tai `ARB_tessellation_shader`
- Compute shader, OpenGL 4.3 tai `ARB_compute_shader`
- Ohjelmointi tapahtuu C-kieltä muistuttavalla GLSL-kielellä.

OpenGL-liukuhihna

GLSL

- C-kieltä muistuttava kieli.
- Aloituskohta void main().
- Tuki funktioille, paluuarvo return-avainsanalla.
- float, double, int, uint, bool, vec*, dvec*, ivec*, uvec*, bvec*, mat*, dmat*, sampler*
- struct
- const, in, out, uniform, buffer, (Compute shaders:shared)
- if-else, switch-case, ? :
- for, while, do-while, continue, break
- discard - Vain fragment shaderissa. Poistutaan shaderista ja pikseli jätetään piirtämättä.
- Laaja joukko matemaattisia funktioita. Monilta osin laajemmin kuin C:ssä, ei sisällä kuitenkaan rand()-funktiota.
- <https://www.opengl.org/sdk/docs/man/html/>
- Ei esikäytäjä → Esimerkiksi #include ei toimi.
- #define toimii!

Vertex shader

- Käsittelee kärkipisteiden (vertex) dataa
- Sisään esim: (x, y, z) , (r, g, b, α) , (u, v)
  - `layout(location=0) in vec3 vertexPos;`
  - `layout(location=1) in vec4 vertexCol;`
- Ulos aina:
  - `vec4 gl_Position`
  - `float gl_PointSize`
  - `float gl_ClipDistance[]`
- Muut lähtevät muuttujat määritellään:
  - `out vec4 color;`

Geometry shader 1/2

- Käsittelee grafiikkaprimitiivien (kolmioiden) dataa
- Sisään aina:

```
1 gl_PerVertex {  
2     vec4 gl_Position;  
3     float gl_PointSize;  
4     float ClipDistance [];  
5 } gl_in [];
```

- Vektorin pituus `gl_in.length()`
- Vertex shaderilta:
  - `in vec3 color[];`
- Ulos aina:

```
1 out gl_PerVertex {  
2     vec4 gl_Position;  
3     float gl_PointSize;  
4     float gl_ClipDistance [];  
5 };
```


Geometry shader 2/2

- Sisääntulevan primitiivin tyyppi: `layout(triangles) in;`
  - `triangles` voi korvautua jollain muulla primitiivityypillä.
- Lähtevä primitiivityyppi: `layout(triangle_strip, max_vertices = 6) out;`
  - Sallitut lähtevät primitiivityypit: `points`, `line_strip` ja `triangle_strip`.
  - Esimerkiksi `triangle_strip` → Kolmen pisteen (kolmion) jälkeen kutsutaan `EndPrimitive()`.
  - `max_vertices` määrää kuinka monta kärkipistettä geometry shader suurimmillaan lähettää.
  - Kun kärkipisteelle on annettu tiedot (esim `gl_position` ja `col`) kutsutaan `EmitVertex()`-funktia.

Geometry shader esimerkki

```
1  #version 330 core
2  layout(triangles) in;
3  layout(triangle_strip, max_vertices = 6) out;
4  in vec3 fragmentColor [];
5  out vec3 fragmentCol;
6
7  void main() {
8      for(int i=0; i<gl_in.length(); i++) {
9          gl_Position = gl_in[i].gl_Position;
10         fragmentCol=fragmentColor[i];
11         EmitVertex();
12     }
13     EndPrimitive();
14     for(int i=0; i<gl_in.length(); i++) {
15         vec4 zoffs=vec4(0.0, 0.0, -1.1, 0);
16         gl_Position = 0.5*(gl_in[i].gl_Position
17             +gl_in[(i+1)%gl_in.length()].gl_Position)+zoffs;
18         fragmentCol = vec3(1.0f, 1.0f, 1.0f);
19         EmitVertex();
20     }
21     EndPrimitive();
22 }
```

Fragment shader

- Käsittelee pikselidataa
- Oletuksena sisään tulee:

```
1 in vec4  gl_FragCoord;  
2 in bool  gl_FrontFacing;  
3 in vec2  gl_PointCoord;
```

- Lähtevä väriarvo: `layout(location = 0) out vec3 col;`
- Usein käytetään lyhennettyä muotoa `out vec3 col;`
- (tai `vec4`-tyyppeä)

Kääntäminen 1/3

```
1 GLuint VertexShaderID=glCreateShader(GL_VERTEX_SHADER);
2
3 char const *VertexSourcePointer=VertexShaderCode.c_str();
4 glShaderSource(VertexShaderID, 1, &VertexSourcePointer,
5     NULL);
6 glCompileShader(VertexShaderID);
7
8 glGetShaderiv(VertexShaderID, GL_COMPILE_STATUS, &Result);
9 glGetShaderiv(VertexShaderID, GL_INFO_LOG_LENGTH,
10     &InfoLogLength);
11 if ( InfoLogLength > 0 ){
12     std::vector<char> VertexShaderErrorMessage(
13         InfoLogLength+1);
14     glGetShaderInfoLog(VertexShaderID, InfoLogLength,
15         NULL, &VertexShaderErrorMessage[0]);
16     printf("%s\n", &VertexShaderErrorMessage[0]);
17 }
```

Kääntäminen 2/3

```
1 GLuint FragmentShaderID = glCreateShader(GL_FRAGMENT_SHADER);
2
3 char const * FragmentSourcePointer=FragmentShaderCode.c_str();
4 glShaderSource(FragmentShaderID, 1, &FragmentSourcePointer, NULL);
5 glCompileShader(FragmentShaderID);
6
7 glGetShaderiv(FragmentShaderID, GL_COMPILE_STATUS, &Result);
8 glGetShaderiv(FragmentShaderID, GL_INFO_LOG_LENGTH, &InfoLogLength);
9 if ( InfoLogLength > 0 ){
10     std::vector<char> FragmentShaderErrorMessage(InfoLogLength+1);
11     glGetShaderInfoLog(FragmentShaderID, InfoLogLength, NULL, &FragmentShaderErrorMessage[0]);
12     printf("%s\n", &FragmentShaderErrorMessage[0]);
13 }
```

Kääntäminen 3/3

```
1 GLuint GeometryShaderID = glCreateShader(↵
    GL_GEOMETRY_SHADER);
2
3 char const * GeometrySourcePointer = GeometryShaderCode.↵
    c_str();
4 glShaderSource(GeometryShaderID, 1, &GeometrySourcePointer↵
    , NULL);
5 glCompileShader(GeometryShaderID);
6
7 // Check Fragment Shader
8 glGetShaderiv(GeometryShaderID, GL_COMPILE_STATUS, &Result↵
    );
9 glGetShaderiv(GeometryShaderID, GL_INFO_LOG_LENGTH, &↵
    InfoLogLength);
10 if ( InfoLogLength > 0 ){
11     std::vector<char> GeometryShaderErrorMessage(↵
        InfoLogLength+1);
12     glGetShaderInfoLog(GeometryShaderID, InfoLogLength, NULL↵
        , &GeometryShaderErrorMessage[0]);
13     printf("%s\n", &GeometryShaderErrorMessage[0]);
14 }
```

Linkitys 1/2

```
1 GLuint ProgramID = glCreateProgram();
2
3 glAttachShader(ProgramID, VertexShaderID);
4 glAttachShader(ProgramID, FragmentShaderID);
5 glAttachShader(ProgramID, GeometryShaderID);
6 glLinkProgram(ProgramID);
7
8 glGetProgramiv(ProgramID, GL_LINK_STATUS, &Result);
9 glGetProgramiv(ProgramID, GL_INFO_LOG_LENGTH, &↵
    InfoLogLength);
10 if ( InfoLogLength > 0 ){
11     std::vector<char> ProgramErrorMessage(InfoLogLength+1);
12     glGetProgramInfoLog(ProgramID, InfoLogLength, NULL, &↵
        ProgramErrorMessage[0]);
13     printf("%s\n", &ProgramErrorMessage[0]);
14 }
```

Linkitys 2/2

```
1 glDeleteShader(VertexShaderID);  
2 glDeleteShader(FragmentShaderID);  
3 glDeleteShader(GeometryShaderID);  
4  
5 Shaderien kaytto:  
6 glUseProgram(ProgramID);
```


Harjoituksia

- (Ex 37) Jos aikaisempia harjoituksia on tekemättä, tee ne loppuun.
- (Ex 38) Kirjoita geometry shader joka jakaa sille syötetyn kolmion neljäksi pienemmäksi kolmioksi. Katso mallia esimerkistä.
- (Ex 39) Toteuta shaderin latausfunktio jonka avulla saat `#include:n` toimimaan (siinä laajuudessa kuin on tarpeellista shaderin layout-parametrien numeroiden määräämisessä).

Taustaa

- Sprite $\approx$ 2D-kuva tai animaatio jota voi liikutella taustan päällä.
- OpenGL ei tarjoa suoraa tukea spritejen käyttöön.
- Toisaalta on ainakin 2 tapaa jolla OpenGL:llä saa käyttöön spriten kaltaisen objektin:
  - ① Muodostetaan suorakaide kahdesta (tai useammasta) kolmiosta ja texturoidaan se (tehtävä 36).
  - ② Käytetään point-objektia ja piirretään tekstuuri sen päälle. (Point sprite)
- Kummassakin tavassa on huolehdittava että interpolointi tai antialiasointi ei sotke mahdollista läpinäkyvyyttä.

```
1 //Tekstuurin pienennyksessä käytettävä menetelmä
2 glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER ←
   , GL_NEAREST);
3 //Tekstuurin venytyksessä käytettävä menetelmä
4 glTexParameterf(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER ←
   , GL_NEAREST);
5 //Disabloidaan antialias
6 glDisable(GL_MULTISAMPLE);
```

Suorakaiteita käyttävä tapa

- Vaatii kolmioiden kulmapisteiden hallinnan → 4 kulmapistettä / sprite.
- Vaatii myös UV-koordinaattien hallinnan → 4 kulmapistettä / sprite.
- Kierto, skaalaus ym. efektit on helppo toteuttaa.
- Idea:
  - Otetaan läpinäkyvyys (`GL_BLENDING`) käyttöön.
  - Läpinäkyvissä pisteissä asetetaan $\alpha = 0$ joko jo tekstuurin luontivaiheessa tai Fragmentshaderissa väriarvojen perusteella.
  - Muuten piirretään kuten mikä tahansa objekti.

Point sprite

- Vain spriten keskipiste hallittavana.
- UV-koordinaatteja ei välttämättä tarvitse välittää shaderille.
- Kierto ja monet muut efektit ovat hankalia. Tehtävä esimerkiksi piirtämällä etukäteen tai laskemalla kierretyt spritet.
- Kuvasuhteen säilyttävä skaalaus helppo.
- Idea:
  - Käytetään GL_POINT-tyyppiä.
  - Asetetaan spriten koko (ruudun pikseleissä) *glPointSize()*-funktioilla.
  - Käytetään fragmentshaderissa *gl_PointCoord*-muuttujaa tekstuurin maalaamiseen pisteen päälle.

Point sprite 1/4

```
1 void renderer::Init(GLFWwindow* w) {
2     window=w;
3     glClearColor(0.0f, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
4
5     programID = LoadShaders( "VertexShader.vertexshader",
6                             "FragmentShader.fragmentshader" );
7     MVP_MatrixID = glGetUniformLocation(programID, "MVP");
8     glGenVertexArrays(1, &VertexArrayID);
9
10    TextureID  = glGetUniformLocation(programID,
11                                     "myTextureSampler");
12    Texture = loadBMP_custom("./pointsprite.bmp");
13
14    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER,
15                    GL_NEAREST);
16    glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER,
17                    GL_NEAREST);
18    glDisable(GL_MULTISAMPLE);
19    glEnable(GL_BLEND);
20    glBlendFunc(GL_SRC_ALPHA, GL_ONE_MINUS_SRC_ALPHA);
21 }
```

Point sprite 2/4

```
1 void renderer::Render(void) {
2     const int N_repeat=13;
3
4     glm::vec3 x_axis(1.0, 0.0, 0.0);
5     glm::vec3 y_axis(0.0, 1.0, 0.0);
6     glm::vec3 z_axis(0.0, 0.0, 1.0);
7
8     glm::vec3 cam_pos(0, 0, 0);
9     glm::vec3 cam_up=y_axis;
10    glm::vec3 cam_right=x_axis;
11    glm::vec3 cam_front=-z_axis;
12    glm::mat4 P=glm::lookAt(cam_pos, cam_pos+cam_front,
13        cam_up);
```

Point sprite 3/4

```
1  glClear( GL_COLOR_BUFFER_BIT | GL_DEPTH_BUFFER_BIT );
2  glUseProgram(programID);
3  glBindVertexArray(VertexArrayID);
4  glActiveTexture(GL_TEXTURE0);
5  glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, Texture);
6  glUniform1i(TextureID, 0);
7
8  int width, height;
9  glfwGetFramebufferSize(window, &width, &height);
10
11  glm::mat4 V=glm::ortho(-1.0f, 1.0f, -1.0f*height/width,
12    1.0f*height/width);
13
14  glm::mat4 VP=V*P;
```

Point sprite 4/4

```
1  for(int j=0; j<N_repeat; j++) {
2      glm::mat4 M=
3          glm::rotate(alpha+j*2.0f*3.14159265f/N_repeat,
4              z_axis)*
5          glm::translate(glm::vec3(0.0, 0.3, 0));
6
7      MVP=VP*M;
8
9      glUniformMatrix4fv(MVP_MatrixID, 1, GL_FALSE,
10         &MVP[0][0]);
11      glVertexAttrib3f(VERTEX_POSITION, 0.0f, 0.0f, 0.0f);
12      glPointSize(width/15);
13      glDrawArrays(GL_POINTS, 0, 12);
14  }
15  glfwSwapBuffers(window);
16  alpha+=0.005f;
17 }
```


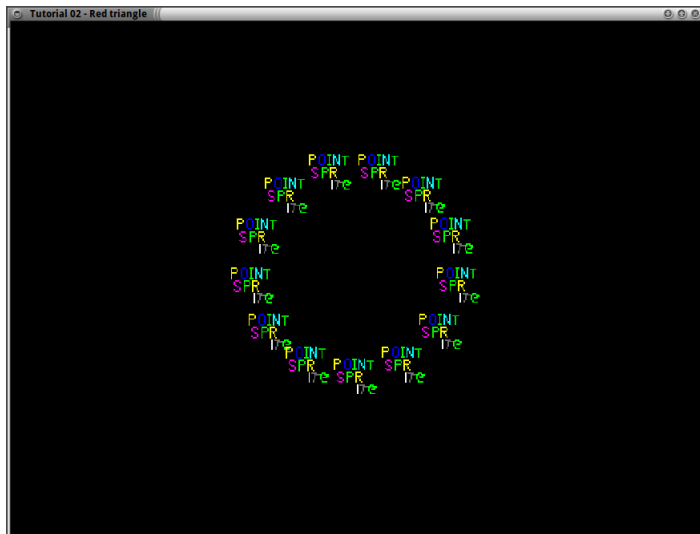
VertexShader.vertexshader

```
1 #version 330 core
2
3 //Defined also in vertexshader.h
4 #define VERTEX_POSITION 0
5
6 layout(location = VERTEX_POSITION)
7     in vec3 vertexPosition_modelspace;
8 uniform mat4 MVP;
9
10 /* system outputs
11 vec4 gl_Position;
12 float gl_PointSize;
13 float gl_ClipDistance [];
14 */
15
16
17 void main() {
18     gl_Position = MVP * vec4(vertexPosition_modelspace,1);
19 }
```

FragmentShader.fragmentshader

```
1 #version 330 core
2 #define EPS 0.001
3
4 uniform sampler2D myTextureSampler; // Texture data
5 /*system inputs
6 in vec4 gl_FragCoord;
7 in bool gl_FrontFacing;
8 in vec2 gl_PointCoord;*/
9 out vec4 color; // Output data
10
11 void main(){
12     color.rgb = texture(myTextureSampler,
13         vec2(gl_PointCoord.x, -gl_PointCoord.y)).rgb;
14
15     if(color.r>(1.0-EPS) && color.g<EPS && color.b<EPS) {
16         color.a=0.0;
17     } else {
18         color.a=1.0;
19     }
20 }
```

Ajoesimerkki

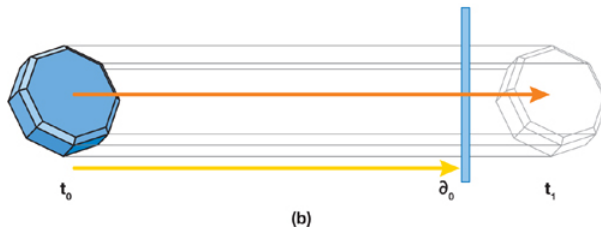
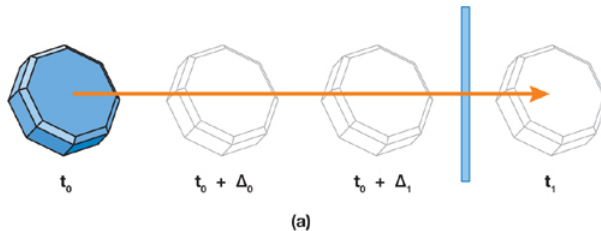
Harjoituksia

(Ex 40) Toteuta sprite nelikulmion piirtoon perustuvalla tavalla.

Yleistä

- Monissa peleissä kahden objektin törmäysten havaitseminen on pelimoottorin keskeinen ominaisuus:
  - Pong – Mailan ja pallon välinen törmäys
  - Ammuksen ja aluksen väliset törmäykset
  - Alusten väliset törmäykset
  - Taistelupelissä hahmojen väliset törmäykset
  - jne.
- Karkeasti törmäystarkastuksen menetelmät voidaan jakaa kahteen luokkaan:
  - A posteriori (diskreetti aika)
  - A priori (jatkuva aika)

Diskreetti vs jatkuva

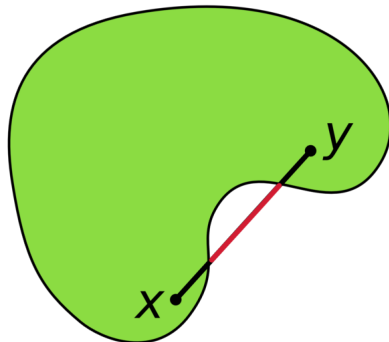
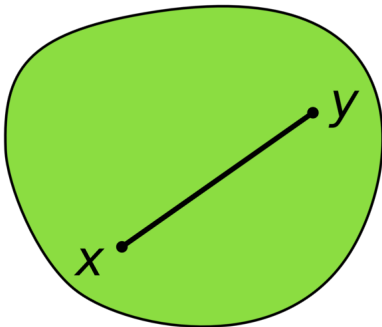

A posteriori-menetelmiä

- Liian suuren aika-askelen vuoksi osa törmäyksistä voi jäädä havaitsematta.
- Pikseliperustaiset menetelmät
  - Avaruudellisesti tarkkoja.
  - Yleisessä tapauksessa suhteellisen hitaita
- Konvekseen joukkoon perustuvat menetelmät
  - Kappale korvataan törmäystarkastelussa konveksilla joukolla.
  - Monimutkaisemmat kappaleet voidaan korvata konveksien joukkojen yhdisteellä.
  - Ympyrä, akselin suuntaisista sivuista koostuva suorakaide, konveksi monikulmio jne.

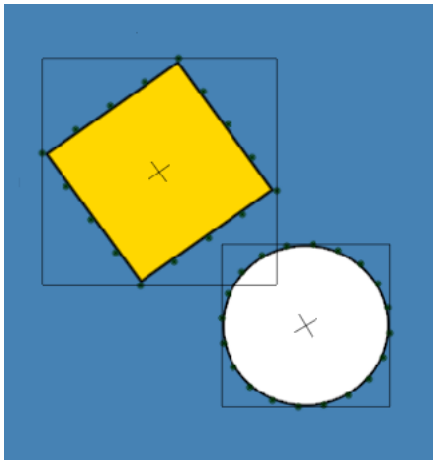
Konvekssi joukko

- “Joukko jonka mielivaltaiset kaksi pistettä voidaan yhdistää joukon sisällä janalla.”
- Joukko J on konvekssi jos jokaiselle $a, b \in J$ ja kaikille $\lambda \in [0, 1]$ alkio $(\lambda a + (1 - \lambda)b) \in J$.

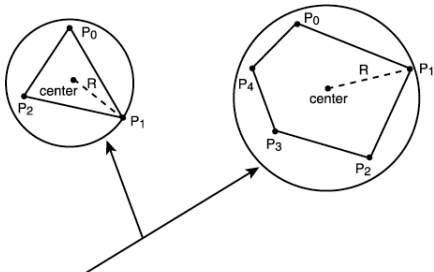

Axis aligned bounding box (AABB)

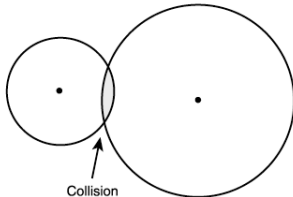

Bounding circles

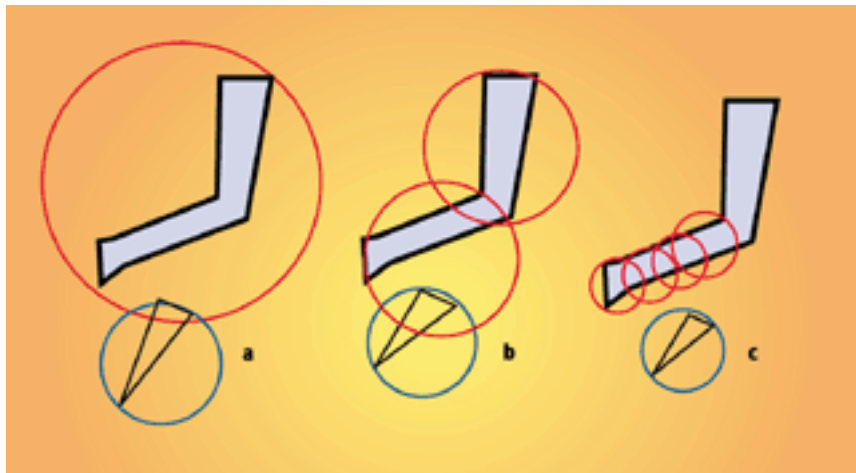
No collision

Bounding circles computed using largest distance from center to each vertex or average.

Useampi ympyrä yhden kappaleen törmäystarkastuksessa

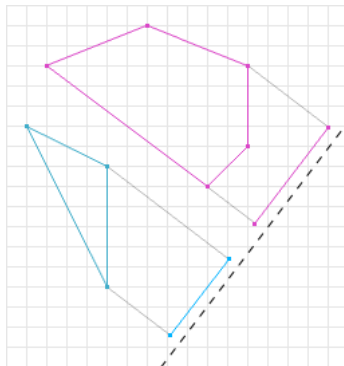
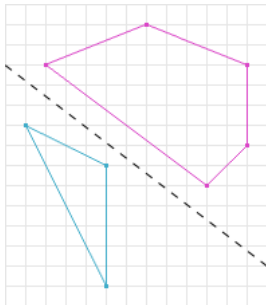

Harjoituksia

- (Ex 41) Johda kaavat/logiikka törmäysten havaitsemiseksi AABB- ja ympyrämenetelmässä.
- (Ex 42) Kirjoita ohjelma joka laskee kahden AABB:n leikkauksen.

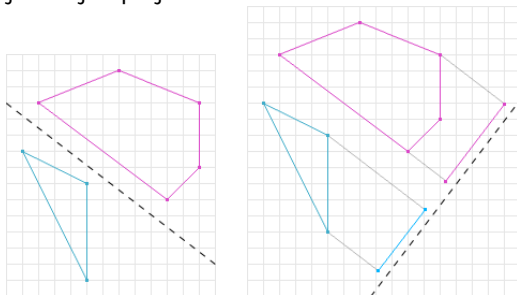
Separation axis theorem (SAT)

- Jos kaksi $\mathbb{R}^2$:n konveksia joukkoa ovat erillisiä, niin on olemassa suora jolla joukkojen projektiot eivät leikkaa.

SAT monikulmioille

- Jos kaksi $\mathbb{R}^2$:n konveksia monikulmiota ovat erillisiä, niin on olemassa monikulmion sivun normaalin suuntainen suora jolla joukkojen projektiot eivät leikkaa.

- Riittää tarkastaa sivujen normaalien suuntaiset suorat!
- Projektio ei muutu jos suoraa siirretään suoran normaalin suunnassa.
- Riittää tarkastaa sivujen normaalien suuntaiset suorat jotka kulkevat origon kautta.

Projektio

- Olkoon kiinnitetty yksikkösuuntavektori $\mathbf{v}$ ja annettu mielivaltainen (konvekxi) monikulmio M jonka kärkipisteet ovat $m_i \in \mathbb{R}^2$. Merkitään $M = (m_1, \dots, m_n)$.
- Tällöin M :n projektio $\mathbf{v}$:n suuntaiselle suoralle on joukko $P_{\mathbf{v}}M = \{c\mathbf{v} : c \in [\min(m_i \cdot \mathbf{v}), \max(m_j \cdot \mathbf{v})]\}$.
- Samaistetaan suora $\mathbb{R}$:n kanssa, jolloin projektio $P_{\mathbf{v}}M$ voidaan samaistaa välin $[\min(m_i \cdot \mathbf{v}), \max(m_j \cdot \mathbf{v})]$ kanssa.

Projektioiden leikkaminen

- Olkoon annettu kaksi monikulmiota $M^1 = (m_1^1, \dots, m_n^1)$ ja $M^2 = (m_1^2, \dots, m_n^2)$.
- Monikulmioiden projektiot
$$P_{\mathbf{v}} M^1 = [\underbrace{\min(m_i^1 \cdot \mathbf{v})}_{=l^1}, \underbrace{\max(m_j^1 \cdot \mathbf{v})}_{u^1}] = [l^1, u^1] \text{ ja vastaavasti}$$
$$P_{\mathbf{v}} M_2 = [l^2, u^2].$$
- Projektiot eivät leikkaa jos $u^1 < l^2$ tai $l^1 > u^2$, muuten projektiot leikkaavat.

Yleistyksiä

- SAT yleistyy helposti esimerkiksi tilanteeseen jossa toinen monikulmio korvataan ympyrällä.
  - “Ympyrällä ääretön määrä sivuja” → Menetelmää joudutaan hieman muokkaamaan.
  - Lasketaan projektio esimerkiksi suoralle joka kulkee ympyrän keskipisteen ja ympäri lähinnä olevan monikulmion kulmapisteen kautta.
- Ei-konvekssi monikulmio voidaan esittää kahden tai useamman konveksin monikulmion yhdisteenä.

Harjoituksia

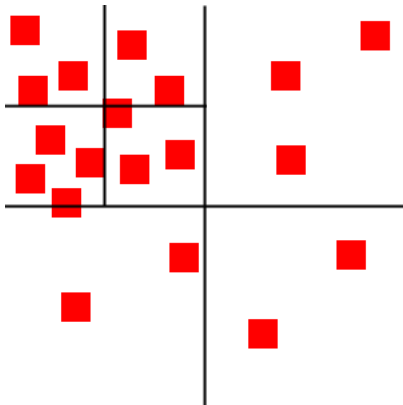
- (Ex 43) Johda välivaiheiden kautta SAT-menetelmä monikulmioille. Piirrä kuvia selventämään välivaiheita.
- (Ex 44) Toteuta SAT-törmäystarkastus monikulmioille. Vektorilaskentaan voit käyttää esimerkiksi GLM-kirjastoa.

Tarkastusten lukumäärä

- Olkoon pelissä N objektia joiden väliset törmäykset halutaan havaita.
  - Testattavia yhdistelmiä on tällöin
$$(N - 1) + (N - 2) + \dots + 1 = \frac{N(N-1)}{2},$$
eli testausten määrä kasvaa neliöllisesti objektien määrään nähden.
  - Jos objekteja on suuri määrä, voi törmäystarkastusten määrä kasvaa edellä esitetyillä menetelmillä liian suureksi.
- Etsittävä menetelmiä joilla voidaan karsia turhia tarkastuksia.
- Tason osittamiseen perustuvat (spatial partitioning) menetelmät.

4-puu törmäystarkastusten vähentämisessä

- Idea: Jaetaan pelimaailma ruutuihin ja tutkitaan törmäyksiä vain samassa ruudussa olevien objektien välillä.

Puun muodostaminen

Törmäysten tarkastaminen puun avulla

- foo

Harjoituksia

(Ex 45) Toteuta 4-puuhun perustuva törmäystarkastus.

foo

- https://www.opengl.org/wiki/Common_Mistakes#Selection_and_Picking_and_Feedback_Mode
- `glReadPixels`, `glfwSetMouseButtonCallback` ja `glfwGetCursorPos`

foo

- bar